

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne izmenično nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petk vrt A Din 2, do 100 vrt A Din 2.50, od 100 do 300 vrt A Din 3, večji inzerati petk vrt A Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davki posebej. — Slovenski Narod tiska mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inzeratno Din 25.—, Ročnopolj se ne vseja.

UREJENSTVO IN UPRAVLJANJE
LJUBLJANA, Knežjeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Goriška trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko usodništvo: Slovenskega ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Klemenčeva ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENI GRAD, Staničev trg 5. — Polna bravnica v Ljubljani št. 10.351.

Letalski napad na angleške luke in ladie

Včeraj ves dan boji ob vsej obali Kanala od Dovra do Dorseta

400 nemških letal izvršilo tri glavne napade: na vojni luki Portland in Weymouth ter na Dover — Napadla so tudi angleški ladijski konvoj — Tako Angleži kakor Nemci poročajo o velikih izgubah

Nemška poročila:

Berlin, 12. avg. s. (DNB). V več posebnih poročilih so bili središči sporočeni veliki nemški uspehi letalskih napadov na angleške luke in ladie.

Po uradnih podatkih je bilo v teku večerajšnjega dne pri teh napadih skupno sestreljenih 89 angleških letal, medtem ko je nemško letalstvo izgubilo 17 aparatov. Samo pri napadu na Portland so nemška letala sestrelila 57 angleških aparatov. Pri napadu na ladijski konvoj vzhodno Harwicha so nemški bombniki potopili 3 angleške ladje s skupno 17.000 tonami. Eden izmed spremljajočih angleških rušilcev pa je bil poškodovan, prav tako 3 nadaljnje angleške trgovske ladje. 17 angleških lovskih letal, ki so spremljala konvoj, je bilo sestreljenih. Nadalje so nemška letala napadala angleške balonske zapore pri Dovru. Izmed 80 zapornih balonov jih je bilo 7 ali 8 sestreljenih. Prav tako je bilo sestreljenih 7 angleških lovskih letal, ki so skušala braniti balonsko zaporo.

Veliki napad na Portland, ki so ga izvedle močne enote nemškega letalstva, se je pričel nekaj pred poldnevom. Sodelovali so tako bombniki kakor tudi strmoglavci »Stukas«. Bombe so zalede pomole, pristaniške naprave kakor tudi bencinska skladišča ter nasip, ki veže Portland s celino. Izvidniški polet, ki so jih popoldne po napadu izvedla nemška lovska letala, so ugotovili ogromen obseg povzročene škode. V bencinskih skladiščih in pristaniških napravah so bili opaženi velikanski požari. Več ladij v luki je prav tako gorelo, druge pa so bile potopljene.

V zvezi z napadom na Portland je prišlo do velike letalske bitke, ki je segala vse od Portlanda do Dovra ter je trajala več ur. V teku te bitke je uspelo nemškemu letalom sestreliti 73 angleških letal. Med bitko so angleški bombniki Bristol-Blenheim prihili obstrlejevati dve nemški jadralni letali, ki sta bili neoboroženi in jasno označeni z znaki Rdečega križa. Jadralni letali sta imeli nalogo, da rešujeta poškodovane letalce. Angleški bombniki so eno izmed obeh jadralnih letal sestrelili.

V podrobnostih javljajo o posameznih fazah bitke se naslednje: Skupina nemških lovskih letal je pri Dovru sama sestrelila 5 angleških Spitfireov, ki so branili balonske zapore. Ista skupina nemških letal je sestrelila 7 zapornih balonov. Pri Southamptonu sta bila sestreljena dva angleška bombnika Bristol-Blenheim, pri Canterburyju pa 2 Spitfirea. Pri napadu na velik konvoj angleških ladij v ustju Temze severovzhodno Margatea sta bila sestreljena dva bombnika Bristol-Blenheim in 1 Spitfire. Konvoj je sestojal iz 70 trgovinskih ladij, ki jih je spremljalo 14 vojni ladij. Več bomb je angleške ladje direktno zadelo. Ena sama nemška eskadrila je potopila pri tem napadu eno 8000-tonsko trgovinsko ladjo ter poškodovala dve drugi z 8000 oziroma 5000 tonami.

Angleška poročila:

London, 12. avg. s. (Reuter). V velikih večerajšnjih letalskih bitkah nad Kanalom je bilo, kakor javljajo komunikacije letalskega ministrstva, sestreljenih najmanj 60 nemških letal. 5 izmed njih je sestrelilo protiletalsko topništvo ostala pa lovska letala. Končni podatki še niso na razpolago in ni izključeno, da je število nemških izgub še večje. Angleži so v teh bojih izgubili 26 svojih lovskih letal, toda pilota dveh letal sta se rešila.

V večerajšnjih letalskih napadih je po uradnih cenitvah sodelovalo skupno 400 nemških letal. Napadi so imeli še znatno večji obseg nego oni pretekli četrtek. Ves dan so bili v teku boji ob vsej obali Kanala od Dovra do Dorseta. Nemci so izvršili v teku dneva tri glavne napade, in sicer na vojni luki Portland in Weymouth ter na Dover. Pozneje je sledil še večji napad na angleški ladijski konvoj. Največja je bila letalska bitka nad Portlandom. Trajala je dve uri. Nemci so Portland napadli kmalu po 10. dopoldne. V napadu je sodelovalo nad 200 nemških bombnikov in lovskih letal. 40 izmed napadalcev je bilo v teku napada po dosedanjih podatkih sestreljenih. Neka pomožna angleška letalska eskadrila je sama sestrelila 10 Messerschmittov, neka redna eskadrila pa 5 nemških letal. Ista eskadrila je že v bitki pretekli četrtek sestrelila 21 nemških letal.

Nemški napad na Portland v glavnem ni dal nobenega rezultata. Samo dve angleški vojni ladji sta bili nekoliko poškodovani, na obali pa je bilo porušeni nekaj zgradb in komunikacijskih zvez. Ena oseba je bila pri napadu ubita.

Napad na Dover se je v teku dneva dvakrat ponovil. Prvi napad je trajal od 7.30 do 11. dopoldne. Sodelovalo je 50 do 60 nemških letal. Z njimi se je spustila v boj eskadrila Spitfireov, ki je štirikrat

posegla v akcijo. Tudi protiletalsko topništvo se je udeleževalo in je sestrelilo 3 Messerschmitte. Drugi napad je sledil kmalu po napadu na Portland. V višini 1300 m se je pojavilo 30 Messerschmittov. Tudi proti njim so nastopili lovci tipa Spitfire ter so sestrelili 2 Messerschmitte.

40 nemških letal tipa Messerschmitt 110 Jaguar je napadlo dopoldne neki angleški konvoj. 10 nemških letal je bilo pri tem sestreljenih.

Nemci bodo morali direktno napasti Anglijo

Izjave angleškega ministra za Indijo in propagandnega ministra Duffa Cooperja — Moskvska »Pravda« o vojaških operacijah na zapadu — Sodba ameriškega vojaškega strokovnjaka o nemških pripravah

London, 12. avg. s. (Reuter). V nekem govoru je izjavil središči minister za Indijo Amery, da mora biti Anglija pripravljena na nove načine napadov z nemške strani. Nemci vedo, da Anglije ni mogoče zavzeti samo z napadi na industrijske objekte in na ladje. Treba bo izvršiti še tudi direktni napad na Anglijo. Amery je izjavil prepričanje, da se bo ta napad ponesrečil. Ob enem pa misli Amery, da bodo Nemci morali preiti k napadu, zaradi udeleževanja angleške pomorske blokade in zaradi stalnega jačanja angleškega letalstva.

London, 12. avg. s. (Ass. Press). Na nekem zborovanju v Essexu je govoril središči propagandni minister Duff Cooper. Izrazil je mnenje, da bo Anglija kmalu dobila premoč v zraku nad nemškim letalstvom. Dejal je, da se po vsaki bitki zboljšuje položaj angleškega letalstva. Duff Cooper je dalje omenjal, da je Anglija trenutno edina nezlojena država, ki se bori proti Nemčiji, izrazil pa je mnenje, da lahko Anglija računa na mnoge simpatije širom sveta.

Kot eno glavnih pozitivnih sil Anglije je označil Duff Cooper ministrskega predsednika Churchillja. Dejal je, da so okrog Churchillja zbrane v popolni edinstvi vse angleške stranke.

Čas, kraj in način napada

London, 12. avg. s. (Reuter). V reviji »Spectator« se bavi Strategicus z možnostjo nemškega napada na Anglijo ter pravi, da imajo Nemci za vojaške operacije na severu časa samo še 10 do 11 tednov. V tem času pa misli, da bodo Nemci zaradi splošnega svetovnega položaja morali pričeti z akcijo. Uvodna faza napada na Anglijo bo po mnenju pisca italijanski napad v smeri na Suez. Sedanji napadi proti Somali in Keniji so samo diverzijski manevri, ki naj bi povzročili zmedo v angleškem poveljstvu. Glavni napad v Afriki bo pač veljal Egiptu, ta pa bo tudi pomemben začetek napada na Anglijo.

Glede nemških priprav na napad na Anglijo, opozarja pisec na koncentracijo ladij in tovornih čolnov v lukah, zasedenih po nemški vojski. Omenja tudi postavitev težkih topov na drugi strani Kanala. Pisec misli, da bodo ti težki topovi imeli nalogo, da z bombardiranjem angleške obale pripravijo nastop nemških ladij, ki bi stopile v akcijo takoj po tem uvodnem bombardiranju. Sicer pa, pravi pisec, je položaj sedanjih priprav na napad še zelo nepregleden. Čas, kraj in način napada bodo brez dvoma ostali do zadnjega trenutka v tajnosti.

Komentarji ruskega tiska

Moskva, 12. avg. s. »Pravda« objavlja pregled vojaških operacij v zapadni Evropi in poudarja, da so se doslej vojne operacije omejevale samo na akcijo letalskih sil tako na angleški kakor na nemški strani in na potapljanje sovražnih trgovinskih ladij. Po nemških poročilih so angleške izgube v trgovinski mornarici vsak dan večje in znašajo že okoli pet milijonov ton. Po poročilih iz angleških virov pa izgube v trgovinski angleški mornarici, kolikor so jih povzročili Nemci, sploh ne pridejo v poštev, ker so znatno krite s trgovinskimi brodovjem Belgije, Nizozemske, Norveške, Danske, Poljske in Francije, ki se je priključilo angleški mornarici. Celokupna tožnja teh trgovinskih ladij znaša okoli 10 milijonov.

Po angleških poročilih znašajo nemške izgube v trgovinski mornarici okoli 900 tisoč ton, izgube v trgovinski italijanski mornarici pa 250.000 ton. Angleško letalstvo vsak dan bolj razširja svojo akcijo nad evropskim kontinentom in z uspehom bombardira vojaške objekte v Nemčiji,

Zgodaj zvečer sta bili ob vzhodni angleški obali sestreljeni dve nemški bombni letali, eno tipa Junkers 88, drugo pa tipa Dornier 17.

V teku dneva so nemška letala napadla tudi zaporne balone ob južnovzhodni angleški obali. Nemci so pri tem izgubili dve letali. Neko lovsko letalo je sicer enega izmed balonov zadelo in zažgalo, kmalu nato pa se je tudi samo zrušilo zadeto na zemljo.

Franciji, Belgiji, na Nizozemskem in Norveškem.

Nemški tisk posveča čedalje večjo pozornost vprašanju napada na Anglijo, ki naj bi se začel že v nekaj dneh. Angleški tisk priznava grožnjo nevarnost z nemškim napadom na angleško otočje. »Times« poroča glede tega, da mora biti Nemčija pripravljena na največje žrtve, če tvega napad na Anglijo. Prepričani smo, piše list, da je Nemčija že zaključila priprave za napad in da mora pripravam slediti

Napadi angleških bombnikov

na zasedeni otok Guernesey, na letališča v Franciji in na Nizozemskem ter na vojaške objekte v Nemčiji — Nemška letala tudi v pretekli noči nad Anglijo

London, 12. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja v središčnem komunikativnem udeleževanju angleških letal v soboto in v noči od sobote na nedeljo. V soboto podnevi so angleški bombniki napadli od Nemcev zasedeni angleški otok Guernesey, ob francoski obali. Pri tem so angleška letala ugotovila, da so po prvem angleškem napadu na letališča na Guerneseyu, ki je bil izvršen v petek, Nemci odstranili z letališča 40 do 50 svojih letal, ki so bila preje tam. Kljub temu so vrgla angleška letala pri novem napadu nekaj bomb, ki so zadale južnozgodnji del letališča. Nadaljnji dnevi napadi so bili izvršeni na nemška letališča v Franciji in na Nizozemskem.

Ponoči so bombardirala angleška letala bencinska skladišča v Frankfurtu ob Meni. Napad je trajal poldrugo uro. V Kölnu je bila zadeta neka tovarna razstreliv. Učinek eksplozije je bil zelo velik. V Hamburgu so angleški bombniki napadli doke, dve angleški letali pa sta izvedli napad na Wilhelmshaven ter sta povzročili več eksplozij.

Z dnevnih poletov se nista vrnili dve angleški letali, z nočnih poletov pa pogrešajo eno angleško letalo.

London, 12. avg. s. (Reuter). Preteklo noč je bilo več nemških letal nad severno vzhodno Anglijo. V akcijo je stopilo protiletalsko topništvo ter žarometi. Kolikor je znano, nemški napadi niso povzročili škode. Dalje poročajo, da so se v teku noči pojavila nemška letala nad južnovzhodno, južnozgodnji in srednjo Anglijo ter nad Walesom.

London, 12. avg. s. (Reuter). Notranje in letalsko ministrstvo javljata: Preteklo noč so nemška letala metala bombe na več predelov Anglije. Napadi so povzročili malo resne škode.

V severovzhodni Angliji je padlo več zažigalnih bomb na neko mesto in okolico. Nastalo je nekaj požarov, ki pa so bili kmalu pogaseni. Resnih človeških žrtev ni bilo.

V srednji Angliji je bilo vrženih več visoko eksplozivnih bomb, ki so padle na podeželje. Več hiš je bilo razdejanih. Število človeških žrtev je majhno, vendar je ena med njimi smrtna.

V nekem mestu južnozgodnje Anglije je zadelo več bomb železniški kolodvor. Ena izmed bomb je padla na signalno hišico ter je poškodovala uslužbenca v njej. Neka bomba je padla v bližino letalskega skladišča, v katerem je bilo večje število oseb. Samo ena izmed njih je bila rešena poškodovana.

V vzhodni in južnovzhodni Angliji so izločena nemška letala metala bombe na več mestih. Napadi so povzročili nekaj

napad v nekaj dneh. Nekateri listi menijo, da je čas napada odvisen od plime v Rokavskem prelivu, drugi menijo, da je odvisen še tudi od drugih atmosferskih in pomorskih razmer, ki so v zvezi s sedaj rastočim mesecem.

Tudi danski listi poročajo, da so priprave za nemški napad dokončane in da je sedanje zatišje znak za izbruh nevihte. Po vsem tem je slutiti, da dan velikega totalnega napada na Anglijo ni več daleč.

Zakaj Nemci še niso začeli splošnega napada

New York, 12. avg. s. (DNB). Vojaški dopisnik nekega ameriškega časopisnega koncerna, Williams, razpravlja o bližnjem nemškem napadu na Anglijo ter pravi, da bi mogel samo čudež rešiti Anglijo, da ne bi bila v treh tednih po začetku napada uničena. Dejstvo, da Nemci z napadom še niso pričeli, nikakor ni znak nesigurnosti, temveč samo potrjuje starega pravila, da mora biti vsaka večja vojaška akcija, če hoče imeti uspeh, najprej do vseh podrobnosti pripravljena.

Williams razlaga dosedanje odločitve začetka napada na Anglijo s sledečimi tremi argumenti: 1. hočejo Nemci najprej v veliki množini zgraditi motorne torpedovke, ki so se izkazale doslej kot posebno uspešno napadalno sredstvo; 2. je treba pripraviti načrte za točno koordinacijo operacij nemške kopne vojske, mornarice in letalstva; 3. medtem imajo nemški bombniki nalogo, da z napadi na angleške tovarne municije in orožja ter na ladje Anglijo čim bolj oslabe.

škoda na plinskih in električnih napeljavah. Človeških žrtev ni bilo.

Pri vseh teh napadih je stopilo v akcijo protiletalsko topništvo in angleško lovsko letalstvo. Kmalu po ponoči je bilo eno izmed nemških letal sestreljeno.

Potopljena angleška transportna ladja

London, 12. avg. s. (Reuter). Admirali-teta in vojni ministrstvo sta javili središči v skupnem komunikativnem, da je bila v Atlantskem oceanu potopljena angleška vojaška transportna ladja »Mohamed Ali el Kabir«. Ladjo je torpedirala sovražna podmornica. Izmed 860 vojakov in članov posadke, ki so bili na ladji, jih je bilo mogoče 740 rešiti, tako da znaša število žrtev najbrže nad 100. Ladja se je potopila ponoči v teku dveh ur po torpediranju. Več vojakov je po napadu skočilo preko krova, vendar so v nemirnem morju utonili. Razburkano morje je tudi otežkočalo spustitev rešilnih čolnov. Več oseb na ladji je bilo pri eksploziji torpeda ranjenih ter jih ni bilo mogoče pravočasno rešiti.

Parfrik »Mohamed Ali el Kabir« je imel 7500 ton. Prvotno je bil last neke egiptске

paroplovne družbe, pozneje pa ga je prevzelo angleško ministrstvo za plovbo.

Irska se bo branila

Dublin, 12. avgusta s. (Reuter) V nekem govoru je izjavil središči obrambni minister Akin, da bo vsakdo, ki bo poskušal napad na Irsko, moral to drago plačati. Irska vojska sicer ni dobro opremljena, mora pa to nadomestiti s tem bolj uspešno in požrtvovalno obrambo. Za primer neizvzane napada na Irsko je treba poskrbeti, da bo vsaka krogla, vsaka granata, vsaka mina dosegla svoj učinek. Minister je sporočil, da se je od junija dalje prijavilo za obrambo Irske že 180.000 prostovoljcev. Vsak dan se formirajo nove enotine.

Ameriška kri

za angleške ranjence

New York, 12. avgusta s. (Reuter) Ameriški Rdeči križ javlja, da je organiziral akcijo za oddajo krvi angleškim ranjenecem. Na podlagi dosedanjih rezultatov akcije, bo mogoče oddati na teden 300 litrov krvi, ki jo bodo s posebnimi letali vozili v Anglijo.

Poljski vojaki v Angliji

London, 12. avgusta s. (Reuter) V posebni poslanici pravi poljski ministrski predsednik general Sikorski, da so se izmed 50.000 poljskih vojakov, ki so prišli iz Poljske v zapadno Evropo, najvažnejše enote rešile v Anglijo.

Ruski delegati na grobu kralja Aleksandra

Beograd, 12. avgusta s. Člani sovjetske trgovinske delegacije so se večeraj odpravili na Avalo, kjer so položili venec na spomenik Neznane vojaka. Pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović jim je v restavraciji na Avali priredil kosilo. Popoldne so se odpravili preko Topole na Oplenac. Poklonili so se na grobu kralja Aleksandra in položili nanj lep venec. Nato so si ogledali kripto in cerkev.

Bolgarski poslanik v Moskvi pri kralju Borisu

Sofija, 12. avgusta s. Včeraj je z letalom prispel iz Moskve v Sofijo bolgarski poslanik v Moskvi. Takoj po prihodu ga je kralj Boris sprejel v posebni avdicini.

Ustavljen turški list

Carigrad, 12. avgusta s. Vlada je začasno ustavila največji carigradski dnevnik »Džunhurett«, ki je v zadnjem času odkril pisal v smislu politike osi Rim Berlin. Dnevnik je bil polsuveren organ in je bil last narodnega poslanca Jususa Natija.

Ameriški primanjkljaj

Washington, 12. avgusta s. (Stefani) Kakor je sporočil ameriški finančni minister Morgenthau, bo znašal deficit ameriškega proračuna za leto 1941 več nego 5 milijard dolarjev.

Italijanski tednik v Sofiji

Sofija, 12. avgusta s. Izšla je prva številka novega tednika »Vita Bulgara«. List bo propagiral gospodarsko in kulturno zблиžanje med Bolgarijo in Italijo.

Kdaj bi mogla Amerika intervenirati

Glasilo ruske vojske o vlogi Zedinjenih držav v sedanji evropski vojni

Moskva, 12. avg. s. (Tass). »Krasnaja zvezda« objavlja članek z naslovom »Amerika in vojna v Evropi«, v katerem je med drugim poudarjeno, da se Amerika pripravlja na vojno. Vsi smo priče orjaškega programa za oboroževanje, piše list, ki ga izvajajo v Ameriki in vsem je tudi znano, da je tam uvedena obvezna vojaška služba, tako da bodo Zedinjene ameriške države imele 1.200.000 vojakov, za kar bo ameriška vlada porabila tako ogromen vojni proračun.

K temu je treba dodati sklepe, ki so bili sprejeti na vseameriški konferenci v Havani. Posebno sklepe glede francoskih, angleških in nizozemskih kolonialnih posesti na zapadni polobli. Ameriški tisk predločuje položaj tako, kakor da obstojajo skupni cilji in interesi anglosaksonskega

sveta. Tako pa se vidi stvari samo v teoriji, v resničnem življenju pa je drugače. Vojna v Evropi je povzročila mnoga nasprotja med anglosaksonci. Ameriške Zedinjene države postopoma odstranjujejo iz Južne Amerike svojega največjega konkurenta. Obstojajo nesoglasja tudi glede Tihga oceana.

Upoštevajoč vse to se lahko reče, da bo Amerika mogla sigurno intervenirati v evropski vojni šele proti koncu vojne, ker bo mogla šele tedaj Amerika uveljaviti svojo besedo pred oslabljenimi nasprotniki. Amerika smatra, da se bo mogla Anglija boriti, dokler ne bodo končane ameriške priprave. Vse kaže, da je Zedinjenim državam do tega, da se sedanja vojna v Evropi zavleče, da bi se same moglo bolje pripraviti za svojo bodočo vlogo.

V Somaliji še ni prišlo do večjega boja

Pokreti in zbiranja italijanske vojske se nadaljujejo — Angleška taktika

Kairo, 12. avg. AA. (Reuter). Uradno poročilo angleškega poveljstva v Egiptu se glasi: V Zapadni Afriki se nadaljuje akcija sovražnih patrol in ogledniških poletov. V Somaliji niti enkrat še ni prišlo do boja med glavnima deloma obeh vojsk. V Vzhodni Afriki je položaj normalen. V Palestini ni bilo nobenih bojov.

Kairo, 12. avg. s. (Reuter). Uradno angleško poročilo o položaju v Anglijski Somaliji pravi, da angleška vojska tam nikakor ne bo branila vsake pedle zemlje, temveč da bo predvsem operirala tako, da bodo Italijani pri svojem prodiranju porabili svoje zaloge živeža, bencina in municije, ki jih ne morejo nadomestiti. Uradno poročilo pravi, da rabijo prav pri operacijah proti Somaliji Italijani zelo velike zaloge. Končni cilj angleških operacij pravi poročilo, je, da šele po oslabitvi italijanske vojske poseže k protidaru.

Kairo, 12. avg. s. (Reuter). Uradno poročilo iz Nairobija v Keniji javlja, da so angleški oddelki podvzeli izvidniško operacijo proti naselbinam Dovel, 30 milj južno Mojale v Keniji. Pri tem so angleški oddelki ugotovili, da drža naselbino močne enice italijanske vojske.

Poročila iz zapada pušče ob egiptskolibijski meji javljajo, da se pokreti in zbiranja italijanske vojske nadaljujejo.

Kairo, 12. avg. s. (Reuter). Posebni poročevalci angleške radijske družbe javlja nekaj podrobnosti o angleških napadih na Massauo pretekli teden. Angleška izvidniška letala so pri poletu nad Massauo ugotovila, da so v luki tri podmornice, dva rušilca, ena križarka in več tovornih ladij. Na podlagi tega sta sledila nato dva bombna napada na luko. Pri prvem je bilo zadeto neko municijsko in bencinsko skladišče, pri drugem napadu pa so bombe poškodovale neko podmornico in neko križarko. Poročevalci javlja dalje, da so angleške letalske eskadre na Bliznjem vzhodu podvzeli svoje udelestvo. Udeležujo se deseterkrat bolj intenzivno nego italijanske, pravi poročevalci.

Kako so Italijani zavzeli Zeilo

Rim, 12. avg. s. (Stefani). O zavzetju Zeila v Anglijski Somaliji poročajo nadaljnje podrobnosti. Mesto je zavzela kolona, sestavljena tako iz italijanskih kakor tudi afriških vojakov. Ta kolona je prodirala

dva dni neprestano skozi stepno ozemlje kljub največji vročini. Nato je bil izvršen napad na Zeilo, ki so jo Angličani branili s močnimi enicami. Obramba pa ni uspela in tako zvali »kamelaki oddelki« so se morali umakniti. Pred lukjo v Zeili je bil zasidran angleški rušilec, ki pa je bil že ob priliki prejšnjih italijanskih letalskih napadov poškodovan. Na ta rušilec se je vkrcalo nekaj angleških beguncev iz Zeile. Rušilec je nato odplul, vendar je zaradi njegovih poškodb zelo dvomljivo, če mu je uspelo priti v Aden.

Prebivalstvo Zeile, ki je po nalogu angleških oblasti moralo mesto izprazniti, se je po italijanski okupaciji že vrnilo v mesto ter je italijansko vojsko sprejelo s simpatijami.

Ameriška sodba o položaju

New York, 12. avg. s. (DNB). Vojaški dopisnik lista »New York Post« Pratt komentira italijansko prodiranje v Anglijsko Somalijo. Opozarja, da bi po angleških navedbah morali Somalijo braniti angleški oddelki iz Indije. Zaradi nesigurnega položaja v Indiji pa Angličani svoje vojske niso mogli poslati v Somalijo. Dalje pravi dopisnik, da je tudi razmerje med Anglijo in Egiptom nesigurno ter da položaj v Južni Afriki zaradi močnega pokreta generala Hertzoega ni ugoden.

Angleži ne smejo skozi Sirijo

Ankara, 12. avg. s. (DNB). Kakor poročajo iz Sirije, so tamkajšnje francoske oblasti prepovedale vsem angleškim državljanom prehod skozi Sirijo. Na ta način je Angležem praktično onemogočena prometna zveza med Turčijo in Palestino.

Položaj v Gibraltarju

Madrid, 12. avgusta s. (Stefani). Iz Algecirasa poročajo, da je položaj v Gibraltarju vsak dan težavnejši. V soboto je zopet neznan letalo na izvidniškem poletu preletelo Gibraltar kljub močnemu ognju protiletalskega topništva.

V Gibraltarju je sedaj vojaštvo zasedlo tudi hiše onih zasebnikov, ki so se morali po nalogu angleških oblasti izseliti iz mesta. V barakah za vojaštvo ni več prostora.

Vsem občinam

Ker je kraljevska uprava ugotovila, da je še mnogo občin, kjer bi morale po § 295. zakona o obrtih obstojati strokovne nadaljevalne ali pa vsaj občasni strokovni tečaj, pa take šole odnoso tečaj vendar le ne obstojajo kljub uredbi o organizaciji itd. strokovnih nadaljevalnih šol (Sl. list nos 17 do 27. 2. 1935) mi je kraljevska banska uprava naročila, da se ugotovi in dostavi najkasneje do avgusta 1940 seznam občin, v katerih bi bilo treba ustanoviti strokovno nadaljevalne šole, ker je v dotičnih občinah več kot 50 obrtniških in trgovskih vajencev in vajenk izpod 18 let starosti, ali pa vsaj občasne strokovne tečaje, ker je v dotičnih občinah več kot 25 in manj kot 50 obrtniških in trgovskih vajencev in vajenk izpod 18 let starosti. Upoštevati je možnost, da se združi več občin v en šolski okoliš, pri čemer sme biti največja oddaljenost od šole 6 km in mora biti drugače dostop v šolo možno. Poskrbeti v smislu uredbe, da vnesajo, brezpogojno vse prazdate občine potrebne kredite vsaj v proračun za prihodno leto v kolikor teza niso storile do sedaj, kjer je drugače nemogoče ugoditi predpisom iz zakona o obrtih, dogaja se namreč vedno iz nava, da se občine otepaajo šol z izgovorom, da nimajo kredita v odobrenem proračunu, akeravno je po tukajšnjih ugotovitvah v dotičnih občinah po trideset in celo več vajencev.

Pa tudi še v obstoječih strokovnih nadaljevalnih šolah, kjer je priključenih k šolskemu okolišu več občin, je paziti na to, da bodo priključene občine vnašale v proračun odgovarjajoče vsote, ker se čisto dogaja, da priključena občina sicer pošilja vajence v šolo, na njo pripadajočega zneska pa v proračun ne stavi. Kar povzroča prepire med temi občinami in kraljevnim odborom strokovne nadaljevalne šole, pod katerega te občine spadajo, dalje nepotrebnost dela uradom, šolam pa v škodo tako v materialnem kot moralnem oziru.

1. Koliko obrtniških in trgovskih vajencev izpod 18 leta starosti je v Vaši občini.
2. Kaj ste poskrbeli za ustanovitev strokovne nadaljevalne šole ali tečaja.
3. Ali ste v proračun vnesli kak znesek in kakšen?
4. Ali je območje Vaše občine priključeno kakšni drugi upravni občini v pogledu šolskega okolišja kar se tiče strokovne nadaljevalne šole kateri občini?
5. Ali je v vaši občini ustanovljena strokovna nadaljevalna šola odnoso tečaj.

Rok do 2. avgusta ne prekoračite.

Živahna izletniška nedelja

Dopoldno se je obetal najlepši dan, popoldne pa je deževalo

Ljubljana, 12. avgusta
Vreme je včeraj napravilo sicer precej zmede med izletniki, vendar je bil premet mnogo živahnejši kakor bi pričakovali. Bil ni niti mnogo manjši kakor prejšnjo nedeljo, ko so vozili tako dolgi in prenapolnjeni vlaki iz Ljubljane in v Ljubljano kakor ob velikih praznikih.

Dobro je bil zaseden prvi jutranji vlak, ki je vozil na Gorenjsko, kakor tudi vlaki na drugih prosih. Prvi vlaki so odpravili, še preden je začelo rostiti. Pač pa je za držal jutranji dež v Ljubljani mnogo izletnikov, ki so se nameravali odpraviti z izletniškim vlakom na Gorenjsko in z drugim vlakom na Dolenjsko. Deževali je sicer kmalu prenehal, vendar mnogi niso verjeli nezanesljivemu vremenu. Do 8. se je pa vreme tako izboljšalo, da se je obetal najlepši dan in proti Gorenjski je odpravil poln vlak. Izletnikom ni pokvarila dobrega razpoloženja niti začetna zamuda vlaka; že v Ljubljani je imel vlak skoraj pol ure zamude, potem je pa še stal približno četrt ure v Medvodah.

Mnogo slabši je pa bil promet z opoldanskimi in popoldanskimi vlaki. Vročina ni izboljšala iz mesta niti mnogo kopalcev.

Najbrž so že čutili dež v zraku. Popoldne se je nebo naglo pooblačilo. Ob 13. so izletniki že morali vedeti. Deževalo je po vsej Gorenjski z malimi presledki do 18. Turisti so čakali na postajah počeno vreme. Mnogi kopalci so bili deležni naravnih prhe. Precej kopalcev je bilo zlasti ob Sori, ki je bila zadnje dni že precej topla. Včeraj se seveda niso dolgo kopali, ker so morali popoldne kmalu bežati v drit.

Da je bilo precej mešanov na izletih, se je izkazalo tudi zvečer na kolodvoru, ko so se vračali v polnih vlakih. Nekoliko manj je bilo prometa na kamniški progi kakor na gorenjski. Tudi v notranjsko stran je odpotovalo le malo izletnikov.

Mnogo mešanov je delalo načrte, da se bodo kopali na Savi in precej jih je odšlo kopal se že donoldne, tisti pa, ki so se namenili kopat popoldne, so se samo obrnili na Posavju in nekateri so se vrnili, še preden je začelo deževati. Kljub vsemu je bila včerajšnja nedelja izletniška, saj so zdej naši izletniki že vajeni dežja, tako da se več mnogo ne ozirajo na vreme.

Strašna avtomobilska nesreča na Plješivici

Smrtno sta se ponesrečila lesni manipulant Julij Pezdirec iz Črnomlja in Nada Cerar iz Cvetkovića

Samobor, 12. avgusta
Včeraj popoldne se je razširila po Samoboru razburljiva vest o strašni avtomobilski nesreči na Plješivici. Ljudje so govorili, da je zahtevala nesreča več človeških žrtev, žal te govorice niso bile brez podlage. Smrtno sta se ponesrečila na Plješivici lesni trgovci iz Črnomlja Julij Pezdirec in Nada Cerar iz Cvetkovića.

Okrog 10.30 je vozil iz Samobora preko Ruda na Plješivico dvosedmišnji avtomobil znamke Aero. Ljudje, ki so srečali avto pri Rudu, pripovedujejo, da je vozil zelo hitro. Neki avtomobilist, ki je prehitel avtomobil, ki je vozil preko Braslovce, pa pravi, da je vozil samo s hitrostjo do 60 km. Ko je pripeljal na vrh Plješevice do kapele Matere božje Poljanske, se je jel spuščati proti vili Horvat na Plješivici. Na ostri ovinku dobra 2 km od vile je cesta na desni strani ograjena, ker je ob nji golek jarek, za njim pa gozd. In tu se je pripetila usodna nesreča.

Avto je na vso moč treščil ob kamen in se zakotalil v jarek, kjer je obeljal ves poljotjen. Pezdirec in Cerarjeva sta padla iz avtomobila in obležala na mestu mrtva. Bila sta vsa razmesarjena. V bližini so kmečki otroci nabirali ciklame in silili so silen ropot. Odhiteli so v vas obvestiti župana Trumplača, ta je pa o nesreči obvestil v Samobor in Jastrebarsko. V akciji, ki so jo našli na robu ceste, je bila Pezdireva slika. Kmetije so na fotografiji takoj spoznali avtomobilista, ki se je prejšnji teden večkrat vozil preko Plješevice.

Kmetije pripovedujejo, da je vedno zelo hitro vozil. Ljudje pa niso poznali ubitega avtomobilista niti njegove spremjevalke.

Kmalu so prispeli na kraj nesreče samoborski sreski načelnik Turk, zdravnik dr. Mogut in orožniški narednik Cvitković, ki so pregledali smrtno ponesrečena potnika in njuno prtljago. V žepu ubitega avtomobilista so našli legitimacijo na ime Julij Pezdirec iz Črnomlja, lesni manipulant po poklicu. Pri njegovi spremjevalki so našli legitimacijo, izdano v Karlovcu, na ime Nada Cerar iz Cvetkovića. Pri Pezdircu so našli 1691 din in razna pisma, naslovljena na Jastrebarsko. Iz tega se da sklepati, da je Pezdirec zadnje čase delal v Jastrebarskem, od koder se je večkrat vozil preko Plješevice.

Kako se je pripetila nesreča, najbrž ne bo nikoli točno znano. Morda je počila pnevmatika, ker je bila na desnem kolesu prazna, ali pa je nastal defekt v volanu. Ni pa tudi izključeno, da Pezdirec ni bil dovolj previden, ali pa je res prehitro vozil. Ko je priletel avto v jarek, je najprej padla iz njega Cerarjeva, za njo pa še Pezdirec. Padec je bil tako silovit, da sta obležala vsa razmesarjena s polomljenimi udli takoj mrtva. Cerarjeva ima zlomljeni obe nogi, zadobila je pa tudi težke notranje poškodbe, tako da je nastopila smrt hipoma. Pezdirec je odletel malo dalje iz avtomobila in njegova glava je bila vsa razdrobljena. Tudi od je takoj izdihnil.

Sokol Ježica je proslavil 20 letnico

Jubilejno prireditev so posetila močna odposlanstva okrožnih društev

Ježica, 12. avgusta.
Kmalu po svetovni vojni je svobodoljubna mladina Ježice zbrala nov rod in z njim utemeljila Sokola in sokolska načela v kraju, kjer dotlej napredna in jugoslovenska misel nista mogli najti tal za rast. Leta 1920 pomeni nekaj preobrnega miselnega črta na Ježici in začetek urejenega odpora proti vsem, ki so se protivili in bi se hoteli protiviti ideji, zgoščeno izraženi v geslu: Tyrš.

Bila bi tedaj le tista dvajsetletnica tega srednjega dogodka pravna za naš kraj, ki bi prikazala, da duh ustanovnikov našega Sokola še živi v našem društvu, da sta bornost za vzvišen, neseben, naroden cilj in tovariško bratstvo dve največji in upoštevani sili v društvu tudi še sedaj. Mnogo je Sokol v dvajsetih letih preobrazil Ježico, precej pa se je spremenil tudi sam. To se je videlo v jubilejnim letu, zlasti v njegovi proslavi. Tega ni zakrivila naša sedanja svetovna situacija, to je delo teh, ki odražajo društvu smer in način dela ter sedelavce, edino teh!

Sokol Ježica je v svojem obstoju deloval v prosvetnem in telesnovzgojnim pravcu. Zlasti za svoje telovadne nastope se je vedno dobro pripravil. Posebno gretno so bili vodniki, če so mogli pokazati, da je nastop res po večini domač nastop. Na jubileju se ni videlo te tradicije voditeljskega zbora niti ne njega samega in nekateri oddelki so bili silno slabotni. Kjer sta za šest oddelkov le dva voditelja, tam taka

dvajsetletnica ni znak napredka, temveč izkaz nedopustnega in zelo nevarnega stanja. To rano je treba čimprej izlečiti, odlašanje je poslabševanje. Izohod je samo eden: sloga v dejanjih in ne samo sloga v ustih.

Nastopili so vsi telovadni oddelki pod glavnim vodstvom okrožnega načelnika br. Franca Vidmarja. Najboljši od vseh, točnejše, odličen je bil oddelk naraščajnice (54), ki so v lepem nastupu in kritju prav dobro izvedle vaje. Zasluga gre tudi spremeljajoči jih odlični vojaški godbi in zelo posrečeni zložbi vaj. Ta oddelk je nastopil tudi na dvovisinski bradji v uspehom, ki je zelo mnogo prekosil orodno vajo naraščajnikov, zlasti še članov. Ti slednji so predvedli dolejš na Ježici najbornjšo orodno točko na drugu. Tudi članice (161) so se potrudile, precej manj člani (18), pri pridnih oddelkih moške (27) in ženske dece (28) pa povzod motijo nakatelniki, ki vaj na obvladajo in se lovijo za drugimi. Sicer pa sta bila oba oddelka dece ljubka, pokrtvovalna in učinkovita. Le ta vtis sta zapustila oba, da potrebujeta boljnih vodnikov, kajti mladina ni le sestavni del sokolske družine, temveč naš najslajši up. Tudi iger, kakor običajno, nismo videli na jubilejnim nastopu. Ali se naša deca ne zna več igrati?

Nastop so posetila s močnimi odposlanstvi okrožna društva, zlasti še Tabor in Ljubljana. III. Zelo dobro obiskana narodna veselica je bila dobro pripravljena in vodena. Le okrasje in sokolskih geol ni

bilo ničler, kakor da je to veselica kakom zelo nevtalnega društva.

Po vsem, kar smo videli, velja le kratke klic: Naprej, brez miru in v slogi!

Beloznica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 12. avgusta; Klara
DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: zaprt
Kino Sloga: Od Narvika do Pariza
Kino Union: Pustolovščine Hučka Finna
Kino Moste: Kraljica ledu in Antonio Adverso
Kino šiška: 4 osvetniki

DEZURNI LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gatus, Moste — Zaloška cesta 47.

ŠAH

Šahovski turnir v Celju

Celje, 12. avgusta.

Po drugem kolu 17. nacionalnega amaterskega turnirja v Celju je stanje naslednje:

Jerman 2, Šorli, Majstorovič, Šmigovec in Mišura 1½, Gottlieb in Berner 1 (1), Drašič, Popović in Šiška 1, Šuharič ½ toke (1), Milnar, Medan in Pavlovič ½ točke, Marek 0 (2), Žuk 0 (1), Grašar in Savič 0.

V današnjem tretjem kolu igrajo Medan-Drašič, Grašar-Mišura, Marek-Jerman, Šmigovec-Berner, Gottlieb-Šuharič, Savič-Žuk, Šiška-Popović, Pavlovič-Šorli in Milnar-Majstorovič.

V drugem kolu se je opazilo, da so se igralci že znašli. Prva se je končala partija Šorli-Šiška. Šorli je kot beli otvoril z damskim gambitom, črni se je branil z razbremenilnim Capablancovim sistemom. Partija se je končala remis.

Drašič je proti Milnarju igral špansko partijo. Milnar je v otvoritvi izgubil kmeta, slabo je tudi nadaljeval ter mu je v časovni stiski pretlila izguba kvalitete, zato se je predal.

Popović je proti Saviču igraval kmeta, s čimer je dobil proste diagonale za svoja lovca. V lepem napadu je v 37 potezih zmagal.

Majstorovič je proti Pavloviču začel z e4. Pavlovič se je branil s francosko partijo. V otvoritvi je dal kmeta, pozneje je izgubil še drugega kmeta. Po izmenjavi je Majstoroviču ostal stolp in je Popović igrval predal.

Žup je proti Gottliebu igral damski gambit. Črni se je boril z damsko indijsko obrambo. Beli je prišel v prednost, katere pa ni izkoristil. Partija je bila prekinjena v remijski poziciji.

Jerman je proti Grašerju igral Rettijev sistem. Grašar se je v težki poziciji kmalu vdal. Šmigovec je kot črni proti Šuhariču igral holandsko obrambo. V sredini je dobil kmeta. Igralca sta se sporazumela za remis. Berner in Marek sta igrala Nimcovičovo varianto damskega gambita. Ob prekinitvi partije stoji Berner v zmagovalni poziciji.

Iz Celja

—c Iz našega celjskega uredništva. Urednik R. Rado Pečnik, vodja celjskega uredništva »Slovenskega Naroda«, je nastopil svoj redni dopust. V času njegove odsotnosti naslavlja vse dopise naravnost na uredništvo »Slovenskega Naroda« v Celju.

—c Med prevozom v celjsko bolnico je umrl v petek popoldne 70letni upokojeni župnik g. Maks Ocvirk iz Šostanje. Pokojni je bil brat trgovke in dimnikarice ge. Zofije Žurmanove v Celju. Pokojnika so položili v nedeljo popoldne na mestnem pokopališču k zadnjem počitku. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, svojemu naše iskreno sožalje!

—c Kodrinova je umrla. V celjski bolnici je v petek ob 23.45 umrla 54letna dnarica Marija Kodrinova iz Arje vasi, ki je bila v nedeljo 28. julija obrog 18.30 blizu Levca pri Celju skočila pod savinjski potniški vlak. Kolesa so ji odrezala obe nogi in jo poškodovala po glavi in rokah.

—c Čuden poskus samomora. Orožnik na Dobrni so pred dnevi aretirali 26letnega, v Novo cerkev pri Vojniku pristojnega Huberta K. iz Nemčije, ker je izvršil na Dobrni več tatvin. Aretranc je pobežnil, nato pa v okolici Dobrne v obupu zdobil opeko in pogoitil posamezne koščke. Kmalu so ga našli vsega izčrpanega in ga oddali v celjsko bolnico, kjer si je opomogel. Ko so ga odpustili iz bolnice, ga je celjska policija prišla in izročila orožnikom na Dobrni.

—c Žrtve nesreč. V Preserju pri Braslovcah je padel 65letni Karel Prislav v četret doma štiri metre globoko in si zlomil več reber. — Ko je 35letni Ludovik Senica v žigonu pri Laškem v petek popoldne čistil nabit samokres, se je samokres sprožil in krogla je zadela Senico v levo koleno. — V četrtak je padel 17letni hlapec Karel Škorjanc iz Gabernika pri Sv. Katarini pod voz. Kolo je bil čezan in mu zlomilo levo roko. — Na Blagovni pri Celju je padla 14letna poodestnava hčerka Vida Suševa na cesti s kolesa in se močno poškodovala po obrazu. — V Sopot pri Sv. Juriju pod Kumom se je 2letna posestnikova hčerka Ljudmila izčrpana polila v petek v vrelim mlekom in se hudo poparila po vsem telesu. Ponesrečenci so zdravilo v celjski bolnici.

Žrtev kopanja

Ljubljana, 12. avgusta

Včeraj okrog pol 14 so kopalci v Savi pod črnuškim mostom nenadoma opazili, da se potaplja neki mladenič. Tok vode ga je zgrabil in ga odnesel s seboj. Čim je prišel spet na površje, so kopalci planili za njim in ga končno spravili na breg. Mladenič je bil že nezavesten, zato so ga jeli kopalci, čim so ga prinesli na breg, buditi z umetnim dihanjem. Trudili so se 3 njim skoro do 16. ko pa so uvideli, da sami niso opravilo, so poklicali reševalce, ki so ugotovili 16letnega vajenca v Stražarskevi trgovini z železnino na Gosposvetski cesti Franca Kopitarja, stanujedca pri sorodnikih na Ježici, preneljal z avtom v splošno bolnico.

V bolnici so mu zdravniki dali injekcije in ga še drugič skušali obuditi k življenju, a je tudi njihov trud ostal brezuspešen. Kopitar je bil mrtev, ker ga je najbrž v vodi zadela srčna kap.

Zastoj v pogajanjih med Rumunijo in Madžarsko

Obe vladi vztrajata pri svojem stališču — Mislija poslanika Bossija končana

Budimpešta, 12. avg. p. Pogajanja z Rumunijo so zastala. Madžarska vlada vztraja pri svojem stališču, da morajo Rumuni pokazati iskreno voljo po sporazumu in odstopiti Madžarom vse sporno ozemlje. Rumuni pa so pripravljeni odstopiti Madžarom le ožek pas severne Transilvanije, a še to le zato, da bi se ustvaril dober odnosaj med obema državama.

Bukarešta, 12. avg. e. Iz dobro obveščenih krogov se izve, da je rumunska vlada prvotno nameravala predlagati madžarski vladi mesto Turn Severin kot mesto sestanka za pogajanja med obema državama. Izkazalo pa se je, da v tem mestu ne bi bilo na razpolago dovolj primernih prostorov za obe delegaciji in zaradi tega je rumunska vlada madžarski vladi predlagala, naj se sestanke vrši v treh graditih v Predealski dolini. Najbolj pripraven bi bil grad Posada, ki je last princea Bibesta.

Bukarešta, 12. avg. e. (Stefani). Rumunski poslanik v Rimu Bossi, ki je bil pred dnevi v posebni misli v Budimpešti, je svojo nalogo končal in je snci odpotoval v Rim, kjer bo spet prevzel svoje redne diplomatske posle.

Svarilo pred židi

Bukarešta, 12. avg. e. V rumunski politični javnosti je vzbudil pozornost članek, katerega je objavil »Bukarester Tagblatt«. List zastopa politično stališče Berlina. V članku z naslovom »Varuje se lažnih prerokov« se opozarja rumunska javnost, naj se ne pusti zavesti od židov, ker ne bodo brez borbe in spletk zapustili svojih položajev v Rumuniji. Židje bodo tudi sedaj skušali uporabiti vsa sredstva, da bi obdržali svojo moč v državi ter bodo izko-

riščali v ta namen ultranacionalne elemente. Skušali bodo zanetiti na ta način med Rumuni spore, da bi lažje ribarili v kalnem.

Protiangleške demonstracije na Japonskem

Tokio, 12. avgusta AA. (DNB) Po vsej Japonski so bile tudi včeraj protiangleške demonstracije. V zvezi s tem japonsko časopisje piše, da vsi angleški poskusi, da bi prišlo do sporazuma, niso zbudili nobenega vtisa. Nekaj tisoč demonstrantov se je zbralo pred občinskim poslopjem v Tokiu. Po živahni razpravi je bila sprejeta protiangleška resolucija, ki jo je še včeraj deset narodnih poslancev izročilo vladi in angleškemu veleposlanstvu. Podobne demonstracije so bile prirejene tudi v Hirošimi. Joši in Takamaku, in sicer na čelu z zastopniki pokrajinskih oblasti in narodnih organizacij. Iz nekaterih mest poročajo dalje, da so bile razpuščene mtonske lože z utemeljitvijo, da njihovo delovanje ni bilo v skladu z novim nacionalnim duhom.

Washington, 12. avgusta s. (Stefani). Podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles je izročil japonskemu poslaniku odgovor na japonsko protestno noto zaradi prepovedi izvoza letalskega bencina. »New York Times« piše, da je Welles v odgovoru pojasnil razloge, ki so dovedli ameriško vlado do te prepovedi.

Curth, 12. avgusta. Beograd 10, Paris 9.30, London, 17.70, New York 440, Milan 22.20, Madrid 40, Berlin 175.50, Stockholm, 104.875, Soča 5.35, Bukarešta 2.95.

MICKEY ROONEY v filmu po neizmrtim romanu največjega ameriškega humorista Marka Twaina

KINO UNION,
tel. 22-81

Pustolovščine Hucka Finna

Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — Blagajna odprta od 15. ure dalje!

DNEVNE VESTI

— **Prispevek za Rdeči križ.** Banska uprava razglasi: Po razpisu ministrstva za trgovino in industrijo z dne 29. julija 1940 št. 27355 morajo po čl. 42. t. 11. zakon o društvu »Rdečega križa« kraljevine Jugoslavije (Sl. Nov. št. 201 z dne 5. septembra 1933) v tednu »Rdečega križa« t. j. letos od 15. do vključno 21. septembra 1940 vsa avtobusna podjetja ob izdajanju vozniških listov potnikom pobirati kot dodatek k vozni ceni prispevek za »Rdeči križ«, in sicer po din 0,50 od vsakega vozilca 100 din vozne cene. V ta namen je vozilce (v primeru kombiniranja vozilnic, glasilcev se na manjše zneske, zgolj eno) opremiti z zeleno portmanko »Rdečega križa«, ki jo je pri izdajanju potniku uničiti s tem, da se del odtrga. Te znanke se dobivajo pri poštnih uradih, ki tudi prevzamejo nazaj preostale znanke, če se jim vrnejo v ustreznem stanju tekom 7 dni po koncu tedna »RKS«. Izpolnjevanje predpisa se bo nadzorovalo.

— **Naš uvoz iz Sovjetske Rusije.** Po trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo sklenjeni letos v maju so določeni glavni uvozni in izvozni kontingenti takole: kontingenti za naš izvoz v Rusijo (v ameriških dolarjih): deteljno seme do 50.000, boksit do 120.000, ekstrakti za strojenje kože do 150.000, ferosilicij do 50.000 itd. Kontingenti za naš uvoz iz Rusije: bombaž do 1.000.000, petrolej do 100.000, parafin do 100.000, bencin do 100.000, azbest do 50.000, laneni odpadki do 3.000, farmacevtski proizvodi do 20.000 itd. Plačilni promet se bo torej opravljal v ameriških dolarjih in v tej valuti se bodo določale tudi cene. Izmenjava blaga med obema državama se bo vršila na temelju 3mesecnega ravnotežja v izvozu in izvozu. Naši uvozniki bodo plačevali rusko blago preko Narodne banke po prostem tečaju dolarja na beograjski borzi. Pozebe bo vsišina poedinih kontingentov in količina izmenjavanja blaga med obema državama znatno povečana.

— **Razstava ruskega turizma na dunajskem velesejmu.** Od 1. do 8. septembra bo letošnji jenski velesejem na Dunaju, na katerem bo sodelovala tudi Jugoslavija, in sicer v posebnem razstavnem traktu, namenjenim državam jugovzhodne Evrope. Na razstavnem prostoru bo med rumunskim in grškim, v njem bo prikazana vsa naša gospodarska delavnost, posebno pa naš turizem. Posebna pozornost bo posvečena grafičnemu prikazu porasta števila tujcev, ki posejajo naše turistične kraje. Iz prikaza bo razvidno, da je prihajalo zadnja leta k nam največ letoviščarjev iz Nemčije.

— **Prijave za Beograjski velesejem.** 5. septembra se prične jenski velesejem v Beogradu, ki bo trajal do 16. septembra. Sodelovanje je prijavilo že 9 tujih držav. Uprava beograjskega velesejma je povabila k sodelovanju tudi Sovjetsko Rusijo, toda odgovora še ni dobila.

— **Za pogoditve dalmatinskih golčav.** Banska uprava banovine Hrvaške je potrošila lani okrog 5 milijonov za regulacijo hudournikov v Hrvaškem Primorju. Letos je za prvih 9 mesecev dodelenih 4 milijone 500.000 din večinoma za pogoditve dalmatinskih golčav.

— **Obično pomanjkanje olja v Zagrebu.** Zagrebčani se zadnje dni pritožujejo, da ne morejo dobiti potrebne količine olja. Državno zagrebskih trgovcev je obvestilo javnost, da je dobil vsak trgovec na področju Zagreba za avgust samo 50 litrov olja in da ga torej trgovci niti svojim stalnim odjemalcem ne morejo dati več kakor po 2 del.

— **Izvoz slanine in svežega mesa v Nemčijo.** Izvoz prasičev in mesnih izdelkov iz naše države je zelo živahen. Zlasti mnogo gre prasičev in mesa v Nemčijo v okviru trgovinske pogodbe. Dovoljen je izvoz 50 vagonov slanine in 50 vagonov svežega svinjskega mesa v Nemčijo, razen rednega kontingenta živih prasičev, ki znaša tedensko 2.500 do 3.500 komadov.

— **Podražitev morskih rib.** V zadnjih temnih nočeh je bil zelo slab ribolov na morju zaradi slabega vremena. Zaradi tega so se plavice zelo podražile, tako da so prodajali na splitskem trgu skuše po 20 din, sardele v kraju, kjer so bile navlajene, pa po 8 din kilogram. Celo tovarne so kupovale sardele na debelo po 10 din kg.

— **Preiskrba industrije s premogom.** Nekaterim industrijskim podjetjem primanjkuje že zdaj premoga, odnosno nimajo dovolj velikih zalog. Industrijsko-obrtni oddelek trgovinskega ministrstva je prejel številne vloge, zlasti od kaloričnih elektrarn, naj bi na pristojnih mestih uredili preskrbo premoga za industrijo. Na posredovanje pri ministrstvu za gorovje in rudnike so prejeli odgovor, da produkcija premoga v naših premogovnikih narašča in da je preskrba nekolično neredna zaradi pomanjkanja vagonov. Trgovinsko ministrstvo se bo zavzelo, da bo določenih dovolj vagonov za dovoz premoga industrijskim podjetjem.

— **Telefonski aparati z malo blagajno za plačevanje pogovorov.** Odkar je uvedena telefonska taksa po številu pogovorov, telefonski naročniki ne dovoljujejo tako radi uporabe telefona svojim gostom in znancom. Nekateri so si pa tudi znali pomagati s posebnim izumom, da niso utrpeli škode zaradi telefonskih prižvnikov, a da jih vendarle niso odganjali. Začeli so uvajati posebne skrabice, nekake hrallinike, ki so jih montirali na telefonske aparate. Kdor je hotel uporabljati telefon, je moral vselej plačati 50 par za razgovor. Zdal pa sporoda poštno ministrstvo, da bo dobavilo poštnim ravnateljem blagajne za telefonske aparate, a samo za tiste naročnike, ki bodo zaprosili po predpisih za skrabice, ki jih prodajajo nekatera podjetja in montirajo na telefonske aparate, ki so last poštna uprava, niso dovoljene in montiranje nanje pomeni kršitev predpisov zakona o pošti, brojavu in telefonu.

— **Razpisana zdravniška služba.** Na podlagi odloka g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje S. št. 16848 z dne 9. VII. 1940 razpisuje kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani službo za šefa oddelka za zdravstveno zaščito mater in otrok pri Higienem zavodu v Ljubljani v IV. položajno skupino 2. stopnje. Prosilci morajo izpolnjevati pogoje čl. 47. odst. 4 uredbe o organizaciji higienске službe. Prošnje naj se vložijo pri

kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani v roku 30 dni računši od objave v Službenih Novinah.

— **Nov grob.** Po hudi bolezni je danes v Dev. Mar. v Polju umrl na svoj 55. rojstni dan g. Ludovik Rupelj, banovinski knetijski referent. Pogreb bo jutri ob 16. iz hiše žalosti št. 136 na ondno pokopališču. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, sicer brez bistvenih sprememb. Včeraj je deževala v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu, Sarajevu in Splitu 32, v Dubrovniku in Kumburu 30, v Ljubljani, Zagrebu, Visu in Rabu 28, v Mariboru 25. Dovi je kazal barometer v Ljubljani 763,2, temperatura je znašala 18,2.

— **Vse obsodbe vredno mučenje živali.** Včeraj je policijska cestna kontrola naletela na cesti med Šmarjem in Lavro na gonjake živine, ki so na vso moč pretepali upehane in od dolge poti izmučene vole. Gonjaki so jih pretepali še kakor ur in jih na vse načine drezali in mučili, kar je povzročilo med kmečkim ljudstvom splošno zgražanje. Na drug, še hušji primer mučenja živali pa je policijska kontrola naletela nekje dalje na Dolenskem. Tam je ležal obnemogel vol v jarku ob cesti in sicer že dva dni. Gonjaki so ga po pripovedovanju domačinov zbadali z ostrimi palicami in mu celo zažigali slamo pod vami, da bi se dvignil in nadaljeval pot proti mestu. Policijska kontrola je podivjane gonjake ovadila in menda lahko upamo, da bodo prejeli zaslužen kazni pred sodiščem.

— **Vlom v škofji Loki.** Oni dan je bilo v Ljubljani v glavno zalogo tobaka in trgovino Igorja Guzelja v škofji Loki. Vlomilec je odnesel nad 14.000 raznih cigaret, več drugih tobakovih izdelkov, 12 nalivnih peres, za 300 din čokolade in nekaj drugih predmetov. Guzelj je oškodovan za okrog 6000 din.

— **Vlomilec Sever strahuje okolišni Ihan.** Znani vlomilec Anton Sever, ki se je klatil po okoliših Litije in Zagorja, kjer je zagrešil celo vrsto vlovov in tatvin, se je, kakor vse kaže, preselil in prišel krasti po vaseh okrog Ihana. Te dni je v lomil v hišo posestnika Leopolda Pirca v Gorici in odnesel okrog 1000 din, brivski aparat, zlat moški prstan s kamnom, zlat moški poročni prstan, zlat ženski prstan z rubinom in srebrno ovratno verigo z obeskom v obliki štiriperesne detelje. Pirca je Sever oškodovan za okrog 1700 din. V Pirčevi hiši je Sever ukradel tudi Angeli Gregorinovi 100 din. Vlomilec se je naslednji dan splazil v hišo posestnika Franca Ložarja in ukradel 450 din vreden pogonski jermen. Orožniki pravijo, da je Sever oborožen s samokresom in z lovsko puško.

— **Okradena v vlakcu.** Trgovka Marija Borovič iz Celja je prijavila, da ji je bila oni dan na vožnji v vlakcu iz Celja do Rajhenburga ukradena denarnica s 5000 din. V denarnici je imela tudi potni list, glaseč se na njeno ime in srečko loterije kromskih borov. Okradila sta jo najbrž dva mlada zlikovca, ki sta se peljala menda na morje proti Sušaku. Policija je uvedla preiskavo, ki pa še ni imela uspeha.

— **Vlak mu je odrezal obe nogi.** Včeraj ponoči se je pripetila v Zagrebu težka nesreča. Čez železniško prego je šel 32letni brivski pomočnik Ivan Falčević. Kar je privozil lokalni vlak »Zec«. Falčević je odrezalo obe nogi pod kolonom. Na njegove klince so prihiteli železničarji, ki so brž obvestili rešilno postajo. Nesrečnega so prepeljali v bolnico, toda zdravniki mu niso mogli rešiti življenja. V silnih mukah je Falčević kmalu izdihnil.

— **Smrt pod vlakom.** Iz Subotice poročajo, da se je pripetila na železniški progi pri Zelniku smrtna nesreča. 60letni beač Stjepan Šopić je šel ob železniški progi iz Zelnika proti Subotici. Ker je bil naglušen, ni slišal signala. Privozil je vlak in pregazil Šopića tako, da je obelzel. Nesrečo je zakrivil sam.

— **Šin priklonil mater k postelji.** V Senti se je pojavila te dni na ulici 60letna kmetica Josipina Mesaroš z verigami na rokah. Pravila je, da jo je sin Janoš priklonil k postelji, pa se ji je ponoči posredilo otrgati se in zbežati iz hiše. Svoj čas je bila premožna, toda njen moč je bil pianec in zavrnil je vse premoženje. Obupan azena je jela končno sama popivati. Ker je vedno bolj propadala, je sin sklenil preprečiti njeno pijančevanje. Toda storil je to na kaj čuden način. Mater je priklonil k postelji, da bi ne mogla nikamor iz hiše.

— **Tast ubil zeta.** V Globovcu na Hrvaškem je odšel Gjuro Valetić v bližnji gozd po drva. Ko se je vračal preko travnika svojega tasta Josipa Tončiča, ga je le ta ustavil, češ da po njegovem svetu ne sme voziti. Nastal je preprič, med katerim je tast s sekuro navlil na svojega zeta in ga ubil. Baj je imela še druge račune.

Iz Ljubljane

— **Iz Bolgarske priznanje kulturnemu delu B. Borka.** Naš uredniški tovariš g. Božidar Borko je prejel iz Sofije obvestilo, da ga je »Slaviansko društvo« v Bolgariji izvolilo na svojem občnem zboru za dopisnega člana. To čast mu je podelilo v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil s svojim publicističnim delom za bolgarsko kulturno zblizevanje. Cestitam!

— **Iz Dobave sukanca.** Še vedno ni urejena. Nenadno, čez noč pojde tega ali one ga blaga in nervoznost med kupci se bolj narašča, tako da so se nekateri začeli zalagati brez potrebe z raznimi predmeti. Zlagati brez potrebe in ker dobava še vedno ni urejena, je pomanjkanje zdaj že občutno. Sukanec pa ni pošel morda zato, ker so ga pokupili preveč skrbni konzumenti, temveč, ker se podjetje, ki je dobavljalo sukanec našim trgovcem, seli iz Zagreba v Beograd. To podjetje je zalagalo s sukancem vso državo. Zdal, ko je likvidiralo v Zagrebu in ko naj bi prepeljalo zalogo sukanca v Beograd, je banska uprava banovine Hrvaške zasegla vse njegovo blago. Zato naši krojači in trgovci na dobo več sukanca iz Beograda, v Beogradu je še eno podjetje, ki prodaja sukanec na debelo, a ga je do sedaj razprodal in v glavnem le v

južne pokrajine države. Upanje je, da bo dobava sukanca na Ljubljano kmalu urejena, kar si žele slasti manjša podjetja, ki nimajo zaloga za del časa. Informirali smo se pri nekaterih večjih podjetjih, kako je s sukancem v Ljubljani, in kaže, da bodo imela dovolj sukanca, dokler ne bo zopet urejena redna dobava, ker ga še imajo toliko v zalogi. Pač pa so trgovci razprodali že skoraj ves sukanec in ga zdaj ne dobe, četudi ga plačujejo vnaprej.

— **Iz Lene umetniško delo.** ki budi največjo pozornost. Je v izložbenem oknu Tiskovne založbe razstavljena diploma, delo znanega slikarja grafika E. Justina. To diploma izroči Sokolsko društvo na Jesenicah svojemu častnemu starosti dr. M. Obersnelu, generalnemu tajniku KID. Diploma je z veliko spretnostjo risano s tušem in okusno barvanje z akvarelnimi barvami. Razen posvetila je narisana slika ustanovitelja sokolskega Tvrša: prav zaradi te slike, ki je zase samostojno umetniško delo, zasluži diploma posebno pozornost.

načena obleka, kar je verjetno zapustil kakor pismo.

— **Športni dan SK Savice v Strazišču.** Včeraj ves dan so se vršile v Strazišču v okviru športnega dne najrazličnejša športna tekmovanja, ki so se jih udeležili številni klubi iz vse Gorenjske. Tako so nogometaši odigrali dve tekmi prvo dopoldne med SK Savico II. : SK Tržičem z rezultatom 6:4 in SK Savica : SK Svoboda (Zagorje) 4:3. Pri tekmovanjih v table tenisu so se plasirali posamezniki takole: 1. Knific (SK Bratstvo, Jesenice), 2. Štrumbel (SK Bratstvo), 3. Leber (SK Kranj), 4. Gros (SK Savica), v dvojblu pa sta zasledila I. mesto Jeseničana Knific-Štrumbel (SK Bratstvo) pred parom SK Kranja Leber-Tajnik. Vse prireditve je posetilo mnogo gledalcev, ki so krepko navijali za svojimi atletami. Po športnih prireditvah se je razvila prijetna zabava.

— **Motociklisti trošili v avto.** V soboto proti večeru se je pripetila v Strazišču huda nesreča, katere žrtvi sta postala

Za Vas je pripravljenih

še nekaj kuponov ČISTO VOLNENEGA BLAGA za moške obleke. Ne zamudite te prilike — kajti cene so sedaj IZREDNO NIZKE!

RES POCENI — RES DOBRO BLAGO
BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

— **Iz Ukradena kolesa.** Jožetu Podobniku je nekdo ukradel na Ambrozevem trgu 1500 din vredno črno pleskano moško kolo znamke »Pucha«. Z dvorišča hiše št. 3 v Franciskanski ulici je tat odpeljal 1400 din vredno rdečo pleskano kolo, ki ima kromirane obroče Ludviku Mihelčiču, Mihelčičovo kolo je znamke »Dürkoppe«. V Gajevi ulici, izpred hiše št. 5 je bilo ukradeno 1500 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Supra« Ivo Zivicu. — **Karlu Urbančiču** pa je tat odpeljal kolo znamke »Torpedo«, vredno 600 din z dvorišča na Tržaški cesti št. 81.

— **Iz Tatvine v mestu.** Iz internata »Nadja« na Cesti v Rožno dolino 14 je nekdo odnesel gojenki Simonič Dodic zappestno uro, brošo z zlatim obodom, prstan in majhno denarnico, v skupni vrednosti okoli 600 din. Izpred Kramarjeve gostilne na Krakovskem nasipu je tat odnesel mesarski koč, v katerem je bilo 50 klobas in 8 kilogramov salame. Oškodovana je gostilničarka Boža Rojec in sicer za okrog 360 din. Na Vodnikovem trgu je neznan zlikovec odnesel Mariji Rog 5 m bele kolenice, 4 m batista in še nekaj drugega blaga. Iz veže Jazetičeve trgovine v Florjanski ulici je bila ukradena bela rjava lepenka v teži 25 kg, vredna 160 din. Josipu Koritniku pa je bila nekje na Viču ukradena usnjata aktovka, v kateri je imel listino s 300 din in nekaj dokumentov. Koritnik je oškodovan za 400 din.

Iz Kranja

— **Zagonetka okoli utopljenca.** Kakor smo že poročali, so našli v petek jutraj v Savi pri Struževem moškega utopljenca katerega identitete ni bilo mogoče ugotoviti, ker niso našli njegove obleke ali kakih listin. Še isti dan zvečer pa je policija javila čevljarjeva žena Jurgetova, da je utopljeni stanovel pri njej in da se plaše Selan Franc, po poklicu pa je pekovski pomočnik in je bil zaposlen v Bučarjevi pekarni v Tavčarjevi ulici. Po izpovedih Selanove gosposinje so vse domneve o utopljenecu splahnele in pojavil se je sum, da gre mogoče le za samomor. Selan je bil jako miren in tih fant in si je mogoče zelo gnil k sru, ker so ga v pekarni obdolihi tatvine, ki je ni zagrešil. Še vedno pa ni izključeno, da gre za nesrečo, saj je bilo ugotovljeno, da je utopljenca zgrabil krč. Več bo mogoče ugotoviti, ko bo

SPORT

— **Motociklistična dirka na Gorjaneh.** Strogo obvezen sestanek funkcionarjev bo na dan dirke, točno ob 9. v restavraciji »Vindisar« v Kandiji. Istotam bo poslovala od 8. naprej tehnična komisija, ter se pripravljali dirkači opozarjajo, da morajo prepeljati svoja vozila pred njo. Glede izleta k dirki opozarjamo na razpise »Putnika« v Ljubljani.

Nesreče

Ljubljana, 12. avgusta
Tomaž Pečjak, po poklicu vrtnar brez posla, je šel včeraj in že prejšnje dni za delom, pa ga je v Logatcu na cesti podrl neznan avtomobilist. Pečjak je težje oškodovan na desni nogi in po životu. — **Šaletni posestnik Jože Kozin** iz Notranjih goric je včeraj splezal na lesto, s katere pa je padel na betonska tla in dobil hude notranje poškodbe. Gostilničar Janko Oblak z Vrhnike je imel včeraj opravka v kamniškem okraju, kamor se je odpeljal s kolesom. Ko pa je vozil po znanem trojanskem klanecu, je padel s kolesa in se hudo poškodoval na nogi.

Brata France in Valentin Kržišnik iz Skofje Loke, prvi star 31, drugi pa 30 let, sta se včeraj odpeljala z motorjem iz Skofje Loke proti Kranju. Na cesti pri Strazišču pa jima je nenadoma privozil na ovinku nasproti neznan avtomobilist, ki ju je podrl. Padla sta in si zlomila levi nogi. Telefonskega delavca Franca Kokalja iz Velike vasi je včeraj na cesti nad železniškim mostom v Mednem podrl tovorni avto. Kokalj je obelzel na cesti, ne da bi se šofer zmenil zanj. Kokalj ima težje poškodbe na glavi in po životu. Gletna posestnika hči Zora Cvajnar iz Medvod se je včeraj poparlja po obrazu z vrelim močnikom. V bolnico so prepeljali tudi 18letnega posestnikovega sina Ivana Modica iz Vel. Lašč, ki je padel na klanecu s kolesa in si zlomil levo roko.

Planinski praznik na Stolu

Ljubljana, 12. avgusta
Včeraj je bila na Stolu prisrčna proslava 30letnice Prešernove koče, ki so se je udeležili planinci iz Kranja, Trčica in drugih gorenjskih krajev, pa tudi številni planinci iz Ljubljane. SPD iz Kranja je zastopal predsednik g. Rojc z nekaterimi drugimi odborniki, prisoten pa je bil tudi častni član podružnice direktor Anton Zupan, ki ima poleg pokojnega načelnika Janka Majdiča največ zaslug, da se je zgradila Prešernova koča na Stolu. Osrednje SPD iz Ljubljane sta zastopala gg. Milivoj Lajovic in inspektor Wester.

V odsotnosti gospodarja koče, ki se mu proslave ni bilo mogoče udeležiti, so pozdravili goste odborniki kranjskega SPD. Koča je bila vsa okrašena z državnimi trobojnicami in s planinskimi cvetjem ter zelenjem. Zunaj je bil improviziran lepo okrašen oltar, kjer je ob pol 11. opravil mašo pisatelj župnik Pinžgar. Planinci so potem ostali ves popoldan na Stolu v prijetnem planinskem kramljanju, spominjanju se prvih početkov in zamisli zgraditve koče, ki je vedno lepo obiskana. Oficielnih govorov na proslavi ni bilo.

Iz Ptuja

— **Na drž. realni gimnaziji v Ptuj** bodo v avgustu popravni in sprejemni izpiti po temle redu: 26. avg. nižje tečajni izpit; 27. avg. sprejemni izpiti za I. razred (za one, ki v juniju t. l. niso napravili sprejemnega izpita ali ga vsled bolezni niso opravljali). Prošnje za sprejemni izpit je vložiti do 25. avg.; od 27.—29. avgusta: višji tečajni izpit; 28. avg.: popravni privatni izpiti; 29. avg.: popravni izpiti za II. b, III. a, b, VI. in VII. r.; 31. avg.: popravni izpit za I. b in II. a razred. Ravnatelstvo.

— **Državna moška obrtna šola za pletarstvo v Ptuj** sprejema učence obojega spola v I. razred najdalje do 5. 9. t. l. Ta šola ima značaj nepopolne srednje šole z nižjim tečajnim izpitom. Naloga iste je dati učencem poleg obče vzgoje teoretično in praktično strokovno izobrazbo v pletarstvu in vrbogstvu in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pomaga po dovršeni triletni učni dobi do zaslužka, ako ne bi mogli izvrševati pletarstva na svojih domovih. Vse šolske potrebine prejema učenci na zavodu brezplačno. Pridnim podpora potrebnim učencem, se bodo po možnosti preskrbele podpore za vzdrževanje. — Vsa podrobnejša pojasnila daje upraviteljstvo šole.

Iz Slovenskih goric

— **Nevarne poškodbe** po vsem telesu je dobil dimnikarski pomočnik Popič iz Zrjavce, ko se je vračal iz gostilne Kranje preteklo nedeljo zvečer, in to od fantov, s katerimi je popival. Razjarjeni fantje so mu vzeli tudi revolver in zahtevali od njega orožni list. Zadeva je bila prijavljena orožnikom in bodo fantje dajali odgovor pred sodiščem.

— **Klopoteč so prvo pesem zapeli...** Letos so klopoteč po naših goricah naznačili zgodnje jesen, ker se oglašajo že pred Jernejem. Grozde po vinogradih je že močno razvito in po postal v enem mesecu mehko. Poletna vinogradniška dela so končana in ponekod že pospravljajo jabolka, ki jih bodo kmetje predelali v jabolčnik. Vsakdo si želi v sedanjem času toplih sončnih dni, da bi vsi sadni in poljski pridelki dozoreli. Sprčo obilnega dela se je zadnji čas znatno občutilo pomanjkanje delovnih moči.

— **Tatvine poljskih šadežev** se zadnji čas po raznih krajih množijo. Ponoči kradejo neznanec krompir, kumare, čebulo itd. To je znak, da so nekatere družine zaradi pomanjkanja hrane v stiski in se poslužujejo najlažjega sredstva, da pridejo do potrebnega živeža.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

UGODEN NAKUP
Sandaleta po izredno znižanih cenah dobite v trgovini

»EDO« devili
Vošnjakova 2 (Gospodstvska cesta 12) 1896

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu«

ki so najcenejši!

ZA WEEKEND
ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetništvu

Egon Zakrajšek
LJUBLJANA
Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50
carbičnik
modelov
dizel
IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

MEDIJSKE TOPLICE

pri Zagorju

termalno kopališče in letovišče 25° C topla akvato-terma, bazeni na prostem, dobra in cenena oskrba, krasni izleti, penzija din 50.— do 55.—, 33. L.

POHISTVO
po naročilu najceneje, vsakovrstni stoli, politirane oprave, vsa popravila najceneje pri:

ZORMAN, Breg 14. 1905

VSAKOMUR DAMO
ZASTONJ

knjižico o poteh za duhovni in fizični preporod. Zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. 1906

KLISEJE
LHO
VEŠTARVNE
JUGOGRAFIKA
SVETLANA IP23

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

VEŠEČEGA KLETARJA
s dolgoletnimi izkušnjami pri boljših vinskih podjetjih ali zavodih sprejema takoj kranjsko vinogradniško semlj, zadruge v Negotinu. Prošnje s navedbo izobrazbe in pogojev pošljite Savezu Srpskih Zemljoradničkih Zadruga, Beograd, Frankopanova 15. 1900

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PREMOC
KOKS - DRVA
audi

I. POGAČNIK

BOHORICEVA 6 — TEL. 30-59
Postrežba brezhibna!

BOHORICEVA 6 — TEL. 30-59
Postrežba brezhibna!

LA SVEŽE SLIVE
hruške, jabolka — košare po 12 kg din 56.—, košare 50 kg din 230.— franko vozna razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1904

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

RABLJENE VRECE
za moko, velike in male, za mekinje, sol, kavo, riž in sladkor ponudite v nakup tvrdki Adler Josip, Sombor. 1902

Vabilo

k izrednemu občnemu zboru

Savinjske posojilnice v Žalcu

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil!

Velik kulturni praznik na Jesenicah

Vzorna revija prosvetnega in telesno vzgojnega dela — Velik uspeh vseh prirediteljev v okviru kulturnega festivala

Jesenice, 11. avgusta
V soboto in v nedeljo se je vršil kulturni festival železarskih Jesenic. Jesenice so se že v soboto popoldne otele v državne zastave. Proti stadionu KID, kjer so se vse prireditve vršile, so valovile velike množice ljudi, ki so prihajale od blizu in daleč. Stadion je bil lepo in okusno okrašen. Okoli njega so na številnih drogih plapolale državne zastave. Na glavni tribuni in na drogih so bili nameščeni številni žarometi, zvočniki in zastave jesenjskih športnih klubov.

Posebno dovršeno je bilo urejeno gledališče na prostem. Prostor za gledališče je bil zelo srečno izbran. V ospredju pred ogromnim bukvama je stal Buccellenjev grad, na desni pa trdna kmetijska hiša z nageljni na balkonu. V ozadju je stal plavč, kakršni so bili v naših krajih pred stoletji, za njim pa pod planinami lepa gorenska vas, da bi kar zaviral sredi nje. Vse delo je bilo na stadionu temeljito izvedeno. Nikjer ni bilo nič polovičarskega, pač pa vse solidno in po načrtu, ki se doslej izvaja pri tem podjetju.

Točno ob napovedanem času, se je začel izvajati spored. Ob zvokih godbe KID je prikorakala na stadion vrsta sodelavcev in sodelavk v delavnih oblekah ter zastavnih fantov in brhkih deklet v narodnih nošah, ki so nosili veliko državno zastavo. Za uvod so zaigrale fanfare, na kar je stopil pred mikrofoni tehnični ravatelj KID g. dr. inž. Herman Klinar. Pozdravil je zastopnika kr. banske uprave g. dr. Stenjak, zastopnika vojske majorja Mihajloviča, župana z Jesenic g. Markarja in župana z Koroske Bele g. Erlaha. Dalje je pozdravil člane upravnega sveta KID z predsednikom g. Westnom na čelu ter znane gospodarstvenika g. Panica iz Beograda. Predvsem pa je pozdravil vse sodelavce in sodelavke KID, poudaril pomen prosvetne in telesne vzgoje za narod in državo in proglasil kulturni festival in športne igre kot otvorene. Godba je zaigrala državno himno, na kar je bila izkazana čast državnih zastavi, ki so jo potegnili na visok drog, da je bila vidna daleč na okoli.

Sledila je župančičeva »Kovača«, zborna deklaracija, ki jo je izvajalo okoli 100 sodelavcev. Za zbor jo je priredil sodelavec g. Riko Poženel. Ob 18.10 se je pričel telovadbeni nastop telovadcev-sodelavcev. V skupnih vrstah so nastopili Sokoli in Sokolice z Jesenic in Javornika ter člani in članice Fantovskih odsekov z Jesenic in Koroske Bele.

Pod vodstvom g. Ravhekarja so vsi telovadbeni oddelki prikorakali na letovadišče. Telovadba je odlično uspešna. Največjo pozornost je zbujala vzorna vrsta, ki je pod vodstvom olimpijca Janeza Pristova izvajala na bradlji in na konjih vrhunske sestave z vso lahkoto in eleganco.

Sokolice z Jesenic so lepo izvedle zelo težko gimnastično skladbo »Jutro«. Odlično so se odrezali sokolski naraščalniki z Javornika-Koroske Bele, ki so skladno izvedli učinkovito skupinsko sestavo s težkimi klavirji. Zelo živ in pester je bil nastop članice Dekliškega krožka z Jesenic, ki so lepo izvedle slovenske narodne plesne v pestrih slovanskih narodnih nošah. Sokoli z Jesenic pa so strumno in brezhbično izvedli večno lepi dr. Murnikov »Napreje« in z njim dostojno zaključili telovadbeni spored tega večera.

Ob 20. uri se je pričel v gledališču na prostem narodni igrokaz »Plavž«, ki ga je

spisal g. France Klinar z Jesenic. »Plavž« prikazuje življenje našega ljudstva v 17. stoletju, ko so naše ljudi in naša naravna bogastva izkoriščali tuji gospodari. Delo prikazuje borbe med klenimi gorenskimi gospodari in zastavnimi kmetijskimi fanti na eni ter z gosposkimi blaziranci na drugi strani, ki so vedno znali izrabiti spore med domačini v svojo korist.

Igro je režiral g. Pečan Ivan, 36 mož brojč orkester je vodil g. Žmitek Nande, posrečene maske je igralcem napravil znani mojster g. Ivan Potrator. Igralci so nastopili v krasnih narodnih nošah. Igra je bila odlično podana. Izgovorjava je bila posebno pri moških čista in jasna. Scenarija odlična, razsvetljava bajna. Sodelovalci so bili okoli 160 oseb. Igro je posetilo okoli 5000 ljudi, med njimi člani upravnega sveta KID ter drugi vidni predstavniki naše kulture in gospodarstva.

Višek prireditve pa je bil v nedeljo dopoldne z veliko »Gorensko kmetjsko ohceto«, katere besedilo je napisal g. France Klinar. Že v zgodnjih jutrnjih urah so se začeli na Javorniku zbirati kmetjski vozovi in narodne noše z vsega gorenskega podeželja, z bohinjskega in blejskega kota, gorjanskih brd in iz gornje savske doline.

Ob 8. je z Javornika krenil proti Jesenicam ogromen sprevod, kakršnega v revirju še nismo videli. Na čelu spreveda so jekali na konjih kmetjski fantje in dekleta v narodnih nošah. Sledilo je okoli 50 lepo okrašenih voz in skoraj tisoč kolesarjev, ki so bili v rabi že pred stoletji. Na njih pa so se vozili krepki kmetjski fantje in brhka dekleta, častitljivi ožanci in ženske, ki so praznovali že zlato poroko in prešerni gorenski gospodari s širokokrajnimi klobuki, stari kamizolami in usnjenimi suknjiči in visokimi skornji. V sprevodu je bilo več godb. Za njimi so vozili nevestino halo s starinskim pohištvom, kolovrati, statvami, zeharji, burkijami, loparji in drugim gospodarskim orodjem.

V sprevodu je bilo okoli 400 krasnih narodnih noš. Sprevod je ob cestah motilo več tisoč ljudi, za sprevedom pa je valovila cela reka ljudi.

Ob 9. se je na stadionu vršila slovesna služba božja, ki jo je daroval župnik, duh. svetnik g. Anton Kastelc.

Ob 10. pa se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

Ob 11. se je pričela velika gorenska kmetjska ohceta z vsemi gorenskimi originalnostmi, šerami in običaji. Sodelovali okoli 20 svatov. »Kmetjsko ohceto« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarstva in kulture.

življenja iz raznih krajev Slovenije, Zagreba in Beograda.

Ob 15. se je pričel glasbeno-pevski koncert, ki ga je posetilo okoli 4000 ljudi. Nastopilo je skupno okoli 320 pevcev in godbenikov. Na sporedu so bile skladbe skladateljev B. Leopolda, Iv. pl. Zajca, V. Vodopivca, Fr. Marolta, J. Kocijančiča, Davorina Jenka, G. Veselja, G. Aljaža, Klemenčiča, Venturiniča, dr. B. Ipavca, Deva, Jenka in N. Ferjuga.

Sodelovala je godba Krekovega prosvetnega društva, Sokolska godba, cerkveni mešani pevski zbor z Jesenic in Koroske Bele, pevsko društvo »Zora« z Javornika, pevsko društvo »Sava« z Jesenic, zbor »Sole« z Jesenic, pevski zbor Jeseniškega Sokola in tamburaški zbor NSZ z Jesenic. Koncert je bil zaključen s himno »Hej Slovenija«, ki so jo peli vsi navzoči. Koncert, ki ga je močno motilo deževno vreme, je oddajala ljubljanski radijska postaja. Strokovno oceno bo podal g. Albin Lajovic.

Ob 18. uri se je pričel drugi del javne telovadbe. Kot prva je nastopila skupna vzorna vrsta Sokolov in slovenskih fantov, ki je nastopila na drugo in konju na šir z ročaji. Telovadci so z vrhunskimi sestavami in z vzorno izvedbo izvali viharne ovacije tisočih gledalcev. Sokolice, ki so nastopile na dvojniški bradlji so vzorno izvedle težke sestave, sokolski moški naraščaj je vzorno izvajal presko preko konja na šir in vzdolž. Članice Dekliškega krožka so lepo izvedle vaje na konju na šir. Nato so Sokoli strumno izvedli dr. Murnikov »Napreje«, ki je izval viharne ovacije gledalcev. Kulturni festival železarskih Jesenic je bil zaključen z državno himno in s smenjanjem državne zastave.

Vodstvo celotne prireditve je bilo v rokah gg. Draga Cererja in Lovra Kumra. Vodstvo kulturnega dela prireditve in »Gorenske kmetjske ohcete« je bilo v rokah gg. Franceta Klinarja, Jožeta Svetlina, Rika Poženela, Ivana Pečana, Cirila Vištra, Franja Klavore, Nandeta Žmitka ter kapelnikov in pevovodij sodelujočih prosvetnih društev. Telovadbo je vodil g. Avgust Ravhekar s pomočjo Janeza Pristova, Mirka Natlačena in Anice Hafnerjeve. Svetlobne, zvočne in telefonske naprave je izvalil g. Franjo Pogorelec, sceno g. Dahnkoffler Jože, narodne plesne za kmetjsko ohceto je navajal g. Drago Višnar. Zvočne naprave pa je dobavila tvrdka Arutan-Rudolf Zupan-Ante Oplotnik, Mojstrana-Jesenice.

„Ljudska kopališča“ so oživela

Kopalna sezona se je začela šele zdaj — Za kopanje na prostem brez vstopnine vedno manj prostora v mestu

Ljubljana, 12. avgusta

Ime »ljudska kopališča« je v Ljubljani v rabi za staro mestno poslopje v Kolodvorski ulici. Dokler Ljubljani ni dobila nekaterih modernejših poslopij, ki imajo tudi javna kopališča, kakor n. pr. OUZD, in ko se tudi ni bilo toliko kopalic v zasebnih hišah, je bilo naše »ljudsko kopališče« v Kolodvorski ulici posebno slovito. Menda je ustrezalo svojemu namenu, saj se tedaj meščani niso prižigali, da je 10 kopalnih kabin za Ljubljano premalo. Ime ljudsko kopališče pa zasluži prav za prav le naša kopališča na prostem na rečnih obrežjih in potokih Ljudska so v pravem pomenu besede, ker so jih ljudje kratkoročno okupirali. Brez vsakih urbanističnih posegov, brez načrtov in stavbnih del so nastala takšna kopališča po volji ljudstva. Ljudje so skomnili: bili so zadovoljni z gmotvjem in plevelom in če ni bilo peska, so se zadovoljili s prahom.

Gruberjevo nabrežje med dolenskim mostom in tako zvano Spico, Traoski pristan in nabrežje na Prulah so bili prejšnja leta v resnici kopališča vsaj po številnih kopalcih. Kopanje je bilo nekaj časa uradno prepovedano, a sčasom so vsi pozabili na prepoved. V tem primeru se je zopet iz

MICKEY ROONEY v filmu po nesmrtnem romanu največjega ameriškega humorista Marka Twaina

KINO UNION,
tel. 23-21

Pustolovščine Hucka Finna

Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — Blagajna odprta od 15. ure dalje!

Zakaj je slovenjegoriška cesta slaba

Potreben je boljši material za njeno vzdrževanje, uporabljen ob pravem času in na pravilen način

Maribor, 12. avgusta. Malokatera cesta je v javnosti tako kritično obravnavana kakor glavna slovenjegoriška cesta, ki je bila letos do 1. aprila še banovinska, a je zdaj državna.

Priznati je treba, da se vsaj za zdaj še ni uresničil prej čisto izrečen pomislek, da bo ta cesta v državni upravi še slabše upoštevana, kakor je bila doslej in je resnica prej prav nasprotna. Kakor kažejo prvi znaki, skuša državna uprava skrbeti za to, da se v njej meri in je le naša želja, da to skrb odrazi in jo še dvigne. Saj je ta cesta glavna prometna zveza obmejnih Slovenskih gor in je prav to razlog mnogega razpravljanja o njenem stanju.

Jedro, poglavitni vzrok njenega slabega stanja pa je treba izluščiti, da bo konec lovljenja za vzroke in načini napak, ki se delajo pri tej cesti.

Prvi pogojevi izvirajo iz prvih let, ko je to cesto razširila, podgradila in prenovila mariborska oblastna skupščina. Pogrešno je bilo, da se vzdrževanje te ceste ni obravnavalo tako, kakor taka visoko prometna nova cesta zahteva, marveč se je nadaljevalo vzdrževanje prepuščilo enakemu načinu, kakor je običajen za druge stare, manj prometne ceste. To je torej že časovni pogojevi, katerega posledice so se stopnjevale od leta do leta.

Načinovni pogojevi pa je zapovedan v posipanju gramoza samem, in sicer predvsem v slabih izbirah gramoznega materiala, in to glede kakovosti, trdnosti, in glede velikosti kamenja za posipanje. Nekatera leta se je za cesto dobavljalo okroglo, nekatera leta pa oglati kamenje, enkrat kolikor toliko trdo, drugič manj trdo, kmalu razpadajoče, nekatera leta tudi kar mešano. Po večini pa je prišlo na cesto preveliko kamenje, ki so ga motorna vozila kmalu razmetala po vsem cestniški in preko nje na bližnja obdelana zemljišča, in to v škodo banovine in lastnikov obcestnih zemljišč.

S tem debelim kamenjem so cestarji morali izravnavati rastoče cestne kote, iz katerih so se po nekaj dneh naglo vozila vozila seveda veliko kamenje razmetala širom po cestniški in dalje. Dobavljeni gramozi so pogosto ostali v kupih po več mesecih, ker ni bil še komisijsko pregledan in izmerjen. Namesto v pozni mokri jeseni in pred zimo so se potem ceste posipale z gramozi v suhi pomladni in poletni dobi, proti čemur so se često pritoževali tudi v časopisju kmetovalci, ki po taki cesti niso mogli uporabljati vprežne goveje živine, pa tudi pešci in kolesarji, ker so to z debelim kamenjem posuto cesto težko prešli.

Se prva leta po prenovitvi te ceste je bil na razpolago droben in debelejši gramozi, pozneje pa le debeli. Današnje cestišče je veran dokaz tega ravnanja. Iz cestišča namreč štrli že vedno vidneje in občutnejše spodnji nadosnovni debeli kameniti material, podoben kamnitnemu rebrovi, ki spreminja vso cesto polagoma v skalno pečino, ker cestišče pač manjka zgornja plast, vzorna površina! Po prenovitvi ceste nikoli več na bila posuta z drobnejšim gramozi in povaljana, s čimer bi se pri rednem, vsak vsako drugo leto izvršenem izravnavanju in utrjevanju zgornjega cestišča cesta ohranila v prvotnem dobrem stanju.

Pomisli! Je treba, da nadomešča in predstavlja ta cesta slovenjegoriško železnico, ob katero so naši Slovenjegoričani prišli po krivdi tujerodnih interesov! Zato prosimo državno upravo, ki zdaj vzdržuje to cesto, naj se zavzame zanj v tisti meri, kakor se je zavzela zanj bivša mariborska oblastna samouprava ter v polni meri pročišča, čas in kakovost materiala za njeno boljše vzdrževanje, da bomo, kakor naši Pohorci na svojo novo cesto, ponosni na to našo glavno cesto tudi mi Slovenjegoričani!

Organizacija mariborskih narodnih šoferjev

Ustanovni občni zbor organizacije šoferjev in kovinarjev, ki bo skrbela za zboljšanje gospodarskega in socialnega položaja svojih članov

Maribor, 11. avgusta. Ze leta 1937. se je ustanovil pri Narodno strokovni zvezi v Mariboru odsek šoferjev, ki ga je vsa leta vodil neomajni narodni delavec g. Josip Pečelnik. Ze takrat so se naši narodni šoferji bavili z mislijo, da bi ustanovili lastno organizacijo. Duša pokreta g. Pečelnik je sestavil pravila, skliceval sestanke in bodril šoferje k složnemu nastopu za doseg njihovih pravic. Toda pri oblastnih ni našel pravega razumevanja. Vedno znova so mu vračali pravila, toda Pečelnik je vztrajal in je te dni dobil od banske uprave končno potrjena pravila.

V soboto zvečer so se zbrali mariborski narodni šoferji v velikem številu v mali dvorani Narodnega doma, da prisostvujejo ustanovnemu občnemu zboru šofersko-kovinarske organizacije. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni borec za šoferske pravice g. Josip Pečelnik. Ki je v svojem govoru orisal vse težkote in borbe za ustanovitve prepotrebne stanovske organizacije. Društvo ima namen združiti v svojih vrstah vse šoferje, mehanike, kovinarje in tehnično osebje mehanikarsko-kovinarske stroke, jih vzgajati v jugoslovanskem in slovenskem duhu, skrbeti za izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja svojih članov in jih povsod zastopati ter ščititi. Predpogoji za sprejem v članstvo pa je neomadeževana preteklost v pogledu narodnega udeleževanja.

Cilj novega društva je ustanovitev centralne šofersko-kovinarske organizacije s sedežem v Mariboru, ki bo imela podružnice po vsej državi. Društvo bo v svrhu gospodarskega in socialnega izpolnjevanja ustanovilo lastno zadrugo z naslednjim ciljem: zaloga in prodaja pogonskega materiala, postavitve lastne bencinske črpalke, ustanovitve lastne centralne delavnice, nakup nepremičnin, postavitve šoferskega doma in izplačevanje pogrebni.

Pravila nove narodne organizacije so bila na ustanovnem občnem zboru soglasno sprejeta. Pri volitvah je bil z velikim odobravanjem izvoljen za predsednika neustrašni narodni borec g. Josip Pečelnik, v odboru pa tudi znana neumorna delavca g. Ivan Jezernik in Edo Petelin. Z ustanovnega občnega zbora je bila odposlana udanostna brzojavka Ni. Vel. kralju Petru II., pozdravna brzojavka pa vojnomu ministru generalu Nediću.

Mariborske in okoliške novice

— **Otvoritev mestnega kopališča.** Zaradi nepredvidenih poplavi po mestno kopališče v Kopališki ulici zopet redno poslovalo v petek dne 16. avgusta in ne v torek 13. t. m., kakor je bilo to prvotno javljeno.

— **Iz poljske službe.** Pisarniški uradnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Lavoslav Lipuš je premeščen k predstojništvu policije v Ljubljani.

— **Najvažnejša konjska dirka v državi »Jugoslovanski derby«**, za katerega je država razpisala nagrado 20.000 din, bo letos v Mariboru v okviru konjskih dirk dne 13. in 18. avgusta t. l. na tezenskem dirkališču. Za omenjene konjske dirke je prijavljenih 32 konj, za »derby« pa 13, in sicer 6 iz Zagreba, 2 iz Ljubljane, 2 iz Maribora, 2 iz Ljutomer in 1 iz Mestinja.

— **Mariborčani ustanovili v Beogradu delniško društvo.** V Beogradu je bil predhodni občni zbor delničarjev nove delniške družbe »Roteks«. Glavnica znaša 10 milijonov din, od česar je sedaj izdano 5 milijonov din. Svaha družbe je nakup in nadaljevanje dela industrijske tvrdke za proizvodnjo tkanin tvrdke »Tekstina« industrija Marko Rosner, Maribor. Prvi člani upravnega odbora so: predsednik general v pok. Danilo Nenadović iz Beograda, industrijec Marko Rosner in odvjetnik in posrednik dr. Ivan Jancić oboje iz Maribora. Za poslovanja ravnanja družbe je postavljen industrijec g. Marko Rosner, za prokurista pa g. Peter Armanini, zasebni uradnik iz Maribora in g. Izidor Obradović, trgovec iz Maribora.

— **Beg iz Zvijezda.** Na Aleksandrovi cesti 47 stanujoči trgovski zastopnik Ivan Simonc, star 36 let, si je v svoji pisarni v samomorilnem namenu pognal kroglo v desno senco. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Zapušta žena in dva nepreskrbljena otroka. Kaj je Simonc gnoval v prostovoljno smrt, ni točno znano; domnevajo pa, da so v ozadiju denarne skrbi.

— **Kolonija Jadranske straže** je odšla v soboto z večernim vlakom v Baker. Na tujaknjem glavnem kolodvoru so se zbrali svoji otroci in je bila pred odhodom vlaka živahna razgibanost. Prva kolonija,

ki je prebivala mesec dni v Domu Jadranske straže v Bakru, pa se je večeraj dopoldne čila in zdrava vrnila v Maribor.

— **Revizija studenjske občinske blagajne.** Kakor smo že poročali, je neki občinski uslužbenec pomevalil okoli 23.000 din, in sicer na ta način, da je inkasirane zneske obdržal zase. Banska uprava je odredila revizijo blagajne in je banksi revizor vse knjige našel v najlepšem redu ter izrazil blagajniku g. Pušniku pohvalo.

— **Sokolsko društvo v Rušah opozarja** cenj občinstvo na nočno predstavo »Matije Gubca«, ki bo v nedeljo 18. avgusta ob 20. na letnem telovadišču v Rušah. Iz Maribora bo vozil poseben Putnikov vlak. Informacije in vstopnice pri »Putniku« v Mariboru.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22-70.

— **V vlakom med spanjem okraden.** Te dni se je peljal trgovec Ivan J. iz Maribora z vlakom proti Zagrebu. Med vožnjo je zaspal. Ko se je prebudil, je ugotovil, da mu je zmanjkala medtem denarnica, v kateri je imel okoli 6.000 din gotovine ter razne dokumente. Tatvino je prijavil oblastem, ki poizvedujejo za tatom.

— **Tatinska služkinja.** 25letna Marjeta C. je bila zaposlena v neki gostilni v Vetrinjski ulici kot služkinja. Pred dnevi pa je brez odpovedi odšla. Z njo vred pa je izginilo tudi precej perila, jedilnega pribora in drugih predmetov v skupni vrednosti okoli 2000 din. Okradila pa je tudi nekega gosta, ki mu je izvelkla iz žepa denarnico z okoli 200 din gotovine. Za tatinsko delko poizvedujejo.

— **Inspekcija.** Poveljnik celokupnega orožništva brigadni general Milutin D. Stefanović je prispeal na svojem inspekcijskem potovanju v Maribor, kjer je obiskal predstavnike civilnih oblasti.

— **Umrla, ker sta zašla strupene gobe.** Poročali smo že, da sta na Pobrežju jedla strupene gobe zakonca 68letni Ivan Cvetka ter njegova 60letna žena Neža. Oba

sta bila prepeljana v mariborsko splošno bolnico, kjer so si zdravilni prizadevali, da bi jima rešili življenje, toda vsa prizadevanja so bila zaman in sta zakonca umrla. Tragičen dogodek je po vsem Pobrežju zbudil globoko sočutje ter je obenem nazorno svarilo vsem, ki hodijo nabirati gobe in ne ločijo užitnih od strupenih.

— **Strokovno-gospodinjki tečaj** za učiteljice gospodinjko-nadaljevalnih šol se je pred dnevi pričel na kmetijsko gospodarski šoli v Mariboru. Tečaj, ki ga je priredila banska uprava in ki bo trajal pet tednov, obiskuje 32 učiteljic iz vseh krajev dravske banovine.

— **Dve žrtvi dela.** Na neki novi stavbi v Ljubljanski ulici je padel iz velike višine tram na glavo 47letnega delavca Josipa Godina, ki je oblezel nezavesten. Odpremi so ga v bolnico. Pri mladiču je prišel z desnico v mlatilnico 28letni Anton Lavrenčak iz Gabernika. Stroj mu je zmečkal vse prste na desnici, tako da so mu jih morali odrezati.

— **Najdeni kolesi.** Na Glavnem trgu se je našlo kolo znamke »Bismarck« z evid. št. 2-150290, pri Treh ribnikih pa so našli kolo znamke »Stadione« z evid. št. 2-23785. Lastnika dobila kolesa na policiji.

— **Areatacija.** Mariborska policija je aretirala 34letnega trgovskega zastopnika Kurta Holbacherja iz Maribora, ki je osumljen, da je nekemu trgovcu ukradel kolke, znamke in gotovino v skupni vrednosti 15.000 din.

— **Kradejo.** Uradniku Emeriku Hercegu iz Ipavčeve ulice 4 je neznan zlikovec ukradel iz kurnika 3 najlepše kokeši. Sodarski ženi Valpurgi Zupanek, stanujoči v Pristanjski ulici 3, je izginil iz stanovanja par čevljev. Gostilničarju Josipu Nekrepu iz Smetanove ulice 54 je neznan tat ukradel v neki gostilni v Stolni ulici denarnico, v kateri je bilo 540 din gotovine. Za zlikovcem poizveduje policija.

— **Občni zbor Društva stanovskih nametnikov** je bil večeraj dopoldne pri »Novem svetcu«. Za zborovanje ni bilo zanimanja. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Kac, ki je v svojem poročilu orisal težak položaj stanovskih nametnikov zlasti v Mariboru. Poročala sta še tajnik g. Mohor in blagajnik g. Feldin. Članov šteje društvo okoli 1000, članarino pa plačuje komaj okoli 300 članov. Dohodki so znašali v pretekli poslovni dobi 2055,75, izdatki pa 1826,75 din. Pri volitvah je bil izvoljen dosedajni odbor z g. Kacem kot predsednikom na čelu. Društvo bo tudi vnaprej delovalo v tem pravcu, da se doseže stanovajska zaštita.

— **Zalosten konec pretepa.** Snoch okoli 22. ure je v Mencingerjevi gostilni popivala večja družba, v kateri se je začel prepri in kmalu nato tudi pretep. Dva moška iz družbe sta napadla 40letnega skladiščnika v mariborskih mestnih podjetjih Rudolfa Mikša in ga vrgla iz gostilne čez prag. Mikša je padel tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in pri prihli oblezel mrtev. Policija je nasilneža, ki sta povzročila skladiščnikovo smrt, aretirala.

— **Vreme.** Tezenska vremenska postaja napoveduje za mariborski okoliš, da bo prevladovalo oblačno vreme, toplota se ne bo mnogo spremenila. Večerašnja temperatura je bila 21,6 C, najnižja pa 14,7 C. Davi ob 9. uri je kazal toplomer 20 C. Padavin je bilo večeraj 4,8 mm.

Iz Ljutomera

— **O poštni dostavi.** Ker se vse mesto po poštnih predpisih ne prišteva k tako zvanemu mestnemu rajonu, se ne dostavlja pošta po vsem mestu dvakrat na dan, pač pa se po hišah, ki spadajo tako zvanemu selškemu rajonu, čeprav so tudi te hiše v rajonu mesta, dostavlja pošta po dvakrat ali vsaj trikrat na teden. Tako dostava pošte nikakor ne odgovarja sodobni stopnji kulture, če pomislimo, da so dnevniki za naročnike selškega rajona tako brezpredmetni, ker danes čaka vsak ravnokar izšlih dnevnikov, ki nas informirajo o važnih svetovnih dogodkih, ki se včasih vrste s filmsko maglico. Ravno tako je važno čim prej dostavljanje poslovne pošte. Prizadejti hišni posestniki in

njihovi najemniki so v tem pogledu napravili vlogo na pošto direkcijsko, ki jo je podprla tudi občinska uprava ter upajo, da bodo tudi oni deležni »mestnih« dobrot dostave pošte.

— **Stroji so zaropotali.** Po enem letu so vendar zaropotali stroji na žitkovih opelnarjih. Pred enim tednom so začeli delati strojno zidno in ročno opeko. V pogonu je

tudi lesna žaga. Pri delu je za sedaj zaposlenih 50 delavcev, kar je vsaj nekoliko ublažilo brezposelnost. Potrebno bi bilo, da bi začeli z delom tudi v mlino, ki še zaenkrat ni v obratu.

— **Glas klopotev.** Te dni smo začeli z naših vinorodnih gričev prve glasove klopotev, ki oznanjajo, da postaja grozdje sladko.

Strašna prostovoljna smrt pobeglega robijaša

Skril se je na kozolcu in zažgal si smo pod seboj, ko so prišli orožniki

Maribor, 11. avgusta. Ze nekajkrat smo poročali o drznih podvigih zloglasnega robijaša Franca Lubeja, ki je letošnje spomlad ob priliki poljskih del v mariborski okolici pobegnil.

Lubej, ki je znan nasilnež, je bil pred leti obsojen na večletno robijo, ki jo je odseval v mariborski moški kaznilnici. Ker se je Lubej v zadnjem času v kaznilnici lepo vedel, so ga uporabljali pri poljskih delih, kjer je pa izkoristil ugodno priliko in pobegnil. Za njim je bila izdana tirafica, toda Lubej se je znal skoraj pol leta spretno skrivati pred orožniki. Preživljal se je od raznih tatvin in vlovov v mariborski okolici.

V soboto popoldne pa so slovenjebistriški orožniki zaupno zvedeli, da se dolgo iskani Lubej skriva v nekem kozolcu v okolici Slovenske Bistrice. Orožniška patrulja se je takoj podala na označeno mesto ter kozolec obkolila. Pozvali so Lubeja naj pri-

de iz kozolca in se preda, toda Lubej je iz skrivališča zakrilal da ga živega ne bodo dobili. Orožniki so nato s silo vdrli v kozolec, toda Lubej je medtem splezal na kup sena. V naslednjem trenutku je izvelkel iz žepa vžigalice in seno zažgal. V trenutku je bil ves kozolec v plamenih. Orožniki, ki ga je na senu zasledoval, je še v zadnjem trenutku mogel skočiti iz kozolca, medtem ko je kozolec z Lubejem vred zgorel. Lubejevo truplo so našli popolnoma zgorelo.

Pokojni Lubej ima na vesti veliko številno vlovov in tatvin, nujno pa je tudi osumljen, da je izvršil v sredo dopoldne na Planini pri Zrečah blizu Konjic roparski umor, katerega žrtev je postala 52letna preužitkarica Julijana Gosakova. Lubeja so namreč v sredo videli v okolici Zreč in je skoro gotovo, da je bil on tisti, ki je izvršil gnusni zločin.

Zverinski roparski napad v Halozah

Roparji so oropali trgovca in gostilničarja Rudolfa Debeljaka v Medribniku ter umorili njegovo ženo

Maribor, 12. avgusta. V nedeljo jutraj so mariborsko policijo obvestili o zverinskem roparskem napadu na trgovca in gostilničarja Rudolfa Debeljaka v vasi Medribnik blizu Sv. Barbare v Halozah.

Trgovca Debeljaka, ki velja za premožnega človeka, je že nekaj tednov na orožnih vajah, doma mu je med tem vodila trgovino vzorna žena Julijana. V soboto zvečer je šla k počitku po opravljenem delu. Okrog polnoči so neznan razbojnik napadli Debeljakovo hišo. Začeli so streljati skozi okno v hišo, razbijali so po vratih ter končno vdrli v hišo, ki stoji na samem. Roparji so prebrskali vse predale in omare ter našli okoli 40.000 din gotovine ter za tisoč dinarjev tobaka in jestvin.

Na obupno vpitje Debeljakove žene so le prihiti sosedje, katerim se je tudi v Debeljakovi hiši strašen prizor. Roparji so že pobegnili v južni smeri. Hiša je bila skoraj demolirana. Debeljakovo ženo Julijano so našli mrtvo; več krogel iz samokresov zverinskih roparjev jo je zadela, ena izmed krogel jo je zadela naravnost v srce. Njenega 6letnega sinčka so sosedje našli obstrlejenega. Krogla je otroka zadela v levo stegno. Otroci je ostal živ, a bil je tako prestrašen, da ni mogel izgovoriti niti besedice, ko so ga vprašali, koliko je bilo roparjev in kakšni so bili.

V preiskavi mariborske policije je bilo ugotovljeno, da so roparji najprej vliomili v neko zidnico v bližini Sv. Barbare, kjer so se napili, nato pa so krenili na zločinski pohod proti Debeljakovi hiši. Policiji je nekdo javil, da je v bližini Debeljakove

hiše srečal s sajami namazane neznanca, ki so ga grdo posvali po hrvaško. Roparjev je bilo najmanj šest. Oboroženi so bili s poljskim orodjem, samokresi in lovskimi puškami.

Vsa okolica je danes pod vtisom zločinskega dogodka v Medribniku. Policija doslej še ni dobila sledi za roparji, ki predstavljajo dobro organizirano tolpo, kateri ni do življenja ljudi, temveč do plena, ne glede na to, koliko nedolžnih žrtev pade.

Radvanjske novice

— **Radvanjska gasilska četa** že agilno deluje v novem gasilskem domu, katerega ji je postavila občina. Spodaj ima veliko orodjarno, v prvem nadstropju pa majhno dvorano, ki služi za seje, razne prireditve in predavanja, posebno pa za predavanja o telesni vzgoji in protiletalski obrambi.

— **Tovarno opeke v Radvanju**, last gosp. Ubaldina Nassimbenija iz Maribora, so začeli povečavati. Opremili so jo s stroji, kar je zelo važno. Postavljajo tudi nove, velike sušilnice za opeko. G. Nassimbeni je dal zgraditi tudi lepo, higienično urejeno stanovanjsko hišo za svoje delavce, ki je že skoraj dograjena in se bodo delavci v kratkem vselili.

— **Lovski zakupnik v Radvanju** je dal pred kratkim vsaditi v Radvanjskece nekaj sto postvri in upa, da se bodo dobro razvile. Voda je precej mrzla, saj prideka izpod Pohorja in jo je dala občinska uprava tudi čistiti.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklekl, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

UGODEN NAKUP

Sandaleta po izredno znižanih cenah dobite v trgovini

»EDO« čevlji

Vošnjakova 2 (Gospodstvska cesta 12) 1896

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narodu«

ki so najcenejši!

ZA WEEKEND

ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetnistu

Egon Zakrajšek

LJUBLJANA

Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

50

casovnih modelov

IGNJOK

MEDIJSKE TOPLICE

pri Zagorju

termalno kopališče in letovišče 28° C topla akrototermna, bazeni na prostem, dobra in cenena oskrba, krasni izleti, penzija din 50.— do 55.—, 33. L.

POHISTVO

po naročilu najceneje, vsakovrstni stoli, politiram oprave, vsa popravila najceneje pri:

ZORMAN, Breg 14. 1905

VSAKOMUR DAMO

ZASTONJ

knjižico o poteh za duhovni in fizični preporod. Zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. 1906

KLISEJE

ENO

VEČERAVNE

JUGOGRAFIKA

VPETRA NAJIP 23

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej.

Najmanjši znesek 8.— din

VEŠEČEGA KLETARJA

z dolgoletnimi izkuštvji pri boljših vinskih podjetjih ali zavodih sprejme takoj Krajinsko vinogradarska zemlj. zadruga v Negotinu. Prošnje z navedbo izobrazbe in pogojev pošljite Savezu Srpskih Zemljoradnič. ki Zadruga, Beograd, Frankopanova 15. 1880

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PREMOC

KOKS · DRVA

audi

I. POGAČNIK

BOHORICEVA 6 — TEL. 20-59

Postrežba prezbilna!

Ia SVEŽE SLIVE

hruške, jabolka — košare po 12 kg din 56.—, košare 50 kg din 230.— franko vozna razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1904

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

RABLJENE VREČE

za moko, velike in male, za mekinje, sol, kavo, riž in sladkor ponudite v nakup tyrdki Adler Josip, Sombor. 1902

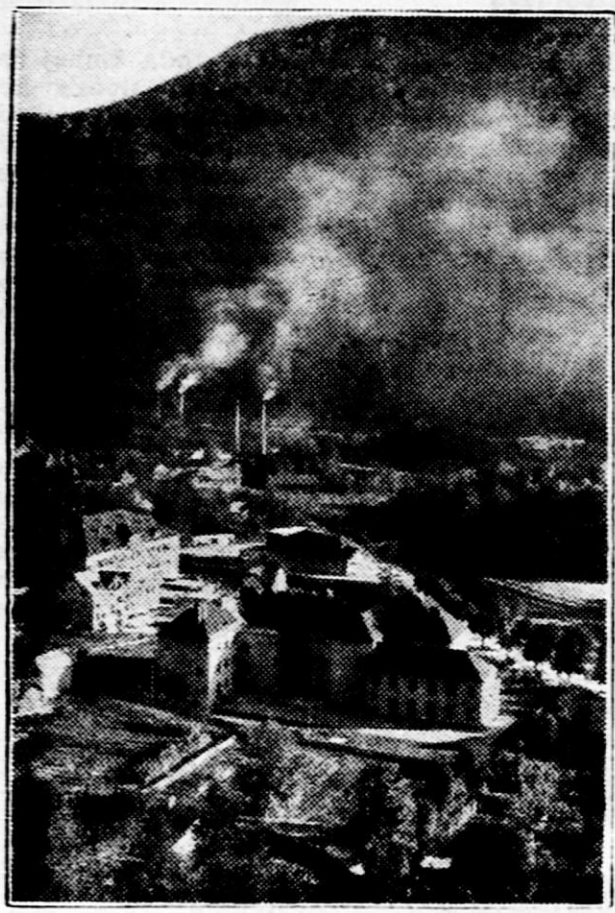
Vabilo

k izrednemu občnemu zboru Savinjske posojilnice v Žalcu

Velik kulturni praznik na Jesenicah

Vzorna revija prosvetnega in telesno vzgojnega dela — Velik uspeh vseh prireditev v okviru kulturnega festivala

Jesenice, 11. avgusta. V soboto in v nedeljo se je vršil kulturni festival železarskih Jesenic. Jesenice so se že v soboto popoldne oblele v državne zastave. Proti stadionu KID, kjer so se vse prireditve vršile, so valovile velike množice ljudi, ki so prihajale ob blizu in daleč. Stadion je bil lepo in okusno okrašen. Okoli njega so na številnih drogovih plapolale državne zastave. Na glavni tribuni in na drogovih so bili nameščeni številni žarometi, zvočniki in zastave jesenjskih športnih klubov.

Posebno dovršeno je bilo urejeno gledališče na prostem. Prostor za gledališče je bil zelo srečno izbran. V ospredju pred ogromnim bukavima je stal Bucciellijev grad, na desni pa trdnjava Kmetičeva hiša z nageljni na balkonu. V ozadju je stal plavž, kakršni so bili v naših krajih pred stoletji, za njim pa pod planinami lepa gorenska vas, da bi kar zaviral sredi nje. Vse delo je bilo na stadionu temeljito izvršeno. Nikjer ni bilo nič polovičarskega, pač pa vse solidno in po načrtu, ki se dosledno izvaja pri tem podjetju.

Tačno ob napovedanem času, se je začel izvajati spored. Ob zvokih godbe KID je prikorakala na stadion vrsta sodelavcev in sodelavk v delavnih oblekah ter zastavnih fantov in brhkih deklet v narodnih nošah, ki so nosili veliko državno zastavo. Za uvod so zaigrale fanfare, na kar je stopil pred mikrofoni tehnični ravnatelj KID g. dr. inž. Herman Klinar. Pozdravil je zastopnika kr. banke uprave g. dr. Trstenjaka, zastopnika vojske majorja Mihajloviča, župana z Jesenic g. Markeža in župana z Koroske Bele g. Erlaha. Dalje je pozdravil člane upravnega sveta KID z predsednikom g. Westnom na čelu ter znane gospodarstvenika g. Pančiča iz Beograda. Predvsem pa je pozdravil vse sodelavce in sodelavke KID, poudaril pomen prosvetne in telesne vzgoje za narod in državo in proglasil kulturni festival in športne igre kot otvorjenje. Godba je zaigrala državno himno, na kar je bila izkazana čast državnim zastavi, ki so jo potegnili na visok drog, da je bila vidna daleč na okoli.

Sledila je župančičeva »Kovača«, zborna deklaracija, ki jo je izvajalo okoli 100 sodelavcev. Za zbor jo je priredil sodelavec g. Riko Poženel. Ob 18.10 se je pričel telovadni nastop telovadcev-sodelavcev. V skupnih vrstah so nastopili Sokoli in Sokolice z Jesenic in Javornika ter člani in članice Fantovskih odsekov z Jesenic in Koroske Bele.

Pod vodstvom g. Ravhekarja so vsi telovadni oddelki prikorakali na letvadišče. Telovadba je odlično uspela. Največjo pozornost je zbujala vzorna vrsta, ki je pod vodstvom olimpijca Janeza Pristova izvajala na bradlji in na konjih vrhunske sestave z vso lahkoto in eleganco.

Sokolice z Jesenic so lepo izvedle zelo težko gimnastično skladbo »Jutro«. Odlično so se odrezali sokolski naraščalniki z Javornika-Koroske Bele, ki so skladno izvedli udinkovito skupinsko sestavo s težkimi klavdi. Zelo živ in pester je bil nastop članice Dekliškega krožka z Jesenic, ki so lepo izvedle slovenske narodne plesove v pestrih slovanskih narodnih nošah. Sokoli z Jesenic pa so strumno in brezhibno izvedli večno lepi dr. Murnikov »Napreje« in z njim dostojno zaključili telovadni spored tega večera.

Ob 20. uri se je pričel v gledališču na prostem narodni igrokaz »Plavž«, ki ga je

pisal g. France Klinar z Jesenic. »Plavž« prikazuje življenje našega ljudstva v 17. stoletju, ko so naše ljudi in naša naravna bogastva izkoriščali tuji gospodari. Delo prikazuje borbe med klenimi gorenjskimi gospodari in zastavnimi kmetijskimi fanti na eni ter z gosposkimi blaziranci na drugi strani, ki so vedno znali izrabiti spore med domačini v svojo korist.

Igro je režiral g. Pečan Ivan, 36 mož broječ orkester je vodil g. žmitek Nande, posrečene maske je igralcem napravil znani mojster g. Ivan Potrat. Igralci so nastopili v krasnih narodnih nošah. Igra je bila odlično podana. Izgovorjava je bila posebno pri moških čista in jasna. Scenarija odlična, razsvetljava bajna. Sodeloval je okoli 160 oseb. Igra je posetilo okoli 5000 ljudi, med njimi člani upravnega sveta KID ter drugi vidni predstavniki naše kulture in gospodarskega življenja.

Visek prireditve pa je bil v nedeljo dopoldne z veliko »Gorenjsko kmetjsko občeto«, katere besedilo je napisal g. France Klinar. Že v zgodnjih jutrnjih urah so se začeli na Javorniku zbirati kmetijski vozovi in narodne noše z vsega gorenjskega podeželja, z bohinjskega in blejskega kota, gorjanskih brd in iz gornje savske doline.

Ob 8. je z Javornika krenili proti Jesenicam ogromen sprevod, kakršnega v revirju še nismo videli. Na čelu sprevoda so jezdili na konjih kmetijski fantje in dekleta v narodnih nošah. Sledilo je okoli 50 lepo okrašenih voz in skoraj tisoč kolesarjev, ki so bili v rabi že pred stoletji. Na njih pa so se vozili krepki kmetijski fantje in brhke dekleta, častiljivi očanci in ženske, ki so praznovali že zlato poroko in prešerni gorenjski gospodari s širokimi klobuki, starimi kamizolami in usnjenimi suknjiči in visokimi skornji. V sprevodu je bilo več godb. Za njimi so vozili nevestino bala s starinskimi pohištvi, kolovrat, statvami, žetirji, burkijami, loparji in drugim gospodarskim orodjem.

V sprevodu je bilo okoli 400 krasnih narodnih noš. Sprevod je ob cestah motrilo več tisoč ljudi, za sprevodom pa je valovila cela reka ljudi.

Ob 9. se je na stadionu vršila slovesna služba božja, ki jo je daroval župnik, duh. svetnik g. Anten Kastelic.

Ob 10. pa se je pričela velika gorenjska kmetjska občeta z vsemi gorenjskimi originalnostmi. Segamli in običaji. Sodelovalo okoli 20 svatov. »Kmetjsko občeta« je posetilo okoli 8000 ljudi, med njimi vidni predstavniki gospodarskega in kulturnega

življenja iz raznih krajev Slovenije, Zagreba in Beograda.

Ob 15. se je pričel glasbeno-pevski koncert, ki ga je posetilo okoli 4000 ljudi. Nastopilo je skupno okoli 320 pevcev in godbenikov. Na sporedu so bile skladbe skladateljev B. Leopolda, Iv. pl. Zajca, V. Vodopivca, Fr. Marolta, J. Kocijanciča, Davarina Jenka, G. Veselija, G. Aljaža, Klemenčiča, Venturiniča, dr. B. Ipavca, Deva, Jenka in N. Ferluga.

Sodelovala je godba Krekovega prosvetnega društva, Sokolska godba, cerkveni mešani pevski zbor z Jesenic in Koroske Bele, pevsko društvo »Zora« z Javornika, pevsko društvo »Sava« z Jesenic, zbor Sode z Jesenic, pevski zbor Jeseniškega Sokola in tamburaški zbor NSZ z Jesenic. Koncert je bil zaključen s himno »Hej Slovane«, ki so jo peli vsi navzočni. Koncert, ki ga je močno motilo deževno vreme, je oddajala ljubljanski radijska postaja. Strokovno oceno bo podal g. Albin Lajovic.

Ob 18. uri se je pričel drugi del javne telovadbe. Kot prva je nastopila skupna vzorna vrsta Sokolov in slovenskih fantov, ki je nastopila na drogu in konju na šir z ročaji. Telovadci so z vrhunskimi sestavami in z vzorno izvedbo izvajali viharne ovacije tisočih gledalcev. Sokolice, ki so nastopile na dvovišinski bradlji so vzorno izvedle težke sestave, sokolski moški naraščaji so vzorno izvajali preskoke preko konja na šir in vzdolž. Članice Dekliškega krožka so lepo izvedle vaje na konju na šir. Nato so Sokoli strumno izvedli dr. Murnikov »Napreje«, ki je izval viharne ovacije gledalcev. Kulturni festival železarskih Jesenic je bil zaključen z državno himno in s snemanjem državne zastave.

Vodstvo celotne prireditve je bilo v rokah gg. Draga Cererja in Lovra Kumra. Vodstvo kulturnega dela prireditve in »Gorenjske kmetjske občete« je bilo v rokah gg. Franceta Klinarja, Jožeta Svetlina, Rika Poženela, Ivana Pečana, Cirila Vištra, Franje Klavore, Nandeta Žmika ter kapelnikov in pevovodij sodelujočih prosvetnih društev. Telovadbo je vodil g. Avgust Ravhekar s pomočjo Janeza Pristova, Mirka Natlačena in Anice Hafnerjeve. Svetlobne, zvočne in telefonske naprave je izval g. Franjo Pogorelec, sceno g. Dahskofler Jože, narodne plesove za kmetjsko občeta je navedel g. Drago Višnar. Zvočne naprave pa je dobavila trdnja Arutan-Rudolf Zupan-Ante Oplopnik. Mojstrana-Jesenice.

„Ljudska kopališča“ so oživila

Kopalna sezona se je začela šele zdaj — Za kopanje na prostem brez vstopnine vedno manj prostora v mestu

Ljubljana 12. avgusta. Ime »ljudska kopališča« je v Ljubljani v rabi za staro mestno poslopje v Kolodvorski ulici. Dokler Ljubljana ni dobila nekaterih modernjših poslopij, ki imajo tudi javna kopališča, kakor n. pr. OUZD, in ko še tudi ni bilo toliko kopalnic v zasebnih hišah, je bilo naše »ljudsko kopališče« v Kolodvorski ulici posebno slovito. Menda je ustrezalo svojemu namenu, saj se tedaj meščani niso pritoževali, da je 10 kopalnih kabin za Ljubljano premalo. Ime ljudsko kopališče pa zasluži prav za prav le naša kopališča na prostem na rečnih obrežjih in potokih Ljudska so v pravem pomenu besede, ker so jih ljudje kratkoma okupirali. Brez vsakega urbanističnega posegov, brez načrtov in stavbnih del so nastala takšna kopališča po volji ljudstva. Ljudje so skromni; bili so zadovoljni z grmovjem in plevelom in če ni bilo peska, so se zadovoljili s prahom.

Gruberjevo nabrežje med dolenskim mostom in tako zvano Spico, Travniški pristan in nabrežje na Prulah so bili prejšnja leta v resnici kopališča vsaj po številnih kopalcih. Kopanje je bilo n-kaj časa uradno prepovedano, a sčasoma so vsi pozabili na prepoved. V tem primeru se je zopet izkazalo, da je množica veselila: ljudje so si prilastili nabrežja brez vsake ceremonije. Dan za dnem so se tam poleteli ob lepem vremenu zbirale množice kopalcev. Ne le dijaki in delavci, temveč tudi uradniki in pripadniki raznih poklicev. Nič se ni sramoval nastavit svoje kože solncu in razstaviti svojih kosti v tem »kopališču«, kjer so se ljudje počutili tako rekoč demokratično. Kopalci niso

imeli sicer niti pitne vode, nobene garderobe in ne tudi najpreprostejša kolibe za navadne telesne potrebe. Vendar so bili zadovoljni in niso se niti pritoževali nad kopalniškimi tatovi, ki se udeležujejo sicer tudi v kopalniških kabinah.

Nikakor pa ne nameravamo peti slave temu »ljudskemu kopališču«, ki ga nekateri še vedno obklicujejo, odkar je regulirano nabrežje na »Spici«. Tam je zdaj že nekaj let park s sprehajalno potjo. Sprehajalcev sicer navadno ni in nihče ne občuduje vrtno arhitekture. Brezovi so urejeni, ni več mikavnih zalivčev, ne obrežnih plitvin in grmovja. Kopalci bi težko splezali na breg po gladkem obalnem zidovju. Struga ni več »naravna« in v takšnem okolju kopalci ne vzdržijo. Tako so številni kopalci iz mesta izgubili prav tako lahko kakor so pridobili svoje letno kopališče.

Kopalci so pa zadnja leta doživeli še več udarcev. Regulatorji so »pokvarili« razen Ljubljance tudi Mali gradbeni in Gradašice. Kakor v drugih pokrajinah z regulacijami rek zatirajo komarje, tako pri nas zatirajo kopalce. Primera morda ni noboljša, a je še najtlačnejša. Kopalci sicer niso tako reakcionarni, da bi sovražili ves tehnični napredek in bili »načelni nasprotniki« regulacij rek in potokov. Nekateri mislijo, da bi bilo mogoče regulirati reke tako, da bi tudi kopalci (to se pravi ljudje, kajti kopalci venčar ne spada v posebno vrsto ljudi) dobili kaj jim gre, ko bi na svetu ne bilo urejeno vse tako birokratično. Nekateri projektanti so se že bečali s tem vprašanjem, a po nekem načrtu bi kopališča na »Spici« zahtevalo to-

liko stroškov, da bi ne našli za delo plačnika. Če že projektirajo kopališče ob reki, nastane v načrtu povsem nekaj drugega. Kar si predloža preprosti kopalci, ki je zadovoljen s samim prostorom ob vodi in ki ne zahteva niti kabine in ne sploh nobene poslopja, in se razume samo po sebi, da je zadovoljen tudi z nepričakovano vodo. Preprosti kopalci imajo v glavi načrt, naj bi ob reguliranih rekah v mestu tu in tam pustili vsaj manjše pasove za kopalce, kjer bi naj bili obrežni zidovi urejeni tako, da bi bil lahek pristop do vode. S tem bi bili zadovoljni in mislijo, da bi se zaradi teža stroški regulacij ne povečali, seveda, če bi ta »kopališča« uredili hkrati pri regulacijskih delih kakor n. pr. perišča ob Gradaščici.

Takšnim zamislim bi se seveda strokovnjaki posmehovali. Morda bi tudi trdili, da si kopalci povsem brez potrebe belijo glave z vprašanjem ljudskih letnih kopališč, češ, saj imamo dobro urejena letna kopališča: na Savi, Ljubljani in krona vsega bo novo kopališče v Kolesiji, če že ne omenjamo znanega kopališča Ilirije. Sklicevali se bodo na to, da je vstopnina v ta kopališča nizka, a da nudijo, zlasti novejša dovoli celo bolj razvijenim ko-

palcem. Toda mnogi kopalci bi kljub vsemu ugovarjali. Večina bi se jih namreč najraje kopala na prostem, v neposrednem stiku z naravo, ne v zaprtih, tesnih prostorih, kjer so ljudje nagneteni kakor polnovne v ribiškem pristanu. Na prostem si kopalci poišče svoj kotiček in je bolj vesel oskubljenega grma kakor solnčnika na kopališču. Raje leži na travi ali goli zemlji kakor na kopalniških deskah in marsikateri raje brozga po plitvi potoki vodi kakor v razkošnem bazenu. Na prostem si pri kopanju tudi spočije, med tem ko se v urejenih kopalniških utrdah zaradi hrupa, hreščenja zvočnikov ter solnčnega nemira.

Zato so tudi letos, sicer mnogo bolj nožno kakor prejšnja leta, oživila naša »ljudska kopališča« na prostem, kjer nihče ne pobira vstopnine in se ne zanima za higieno. Ljudje si iščejo kopališča daleč bolj daleč izven mesta in zdaj se morajo zadovoljiti tudi s plitvo Glinčico za Večno potjo, z regulirano Gradaščico za kolesijskim kopališčem in Malim grabnom pri Viču. Kopališča ob Savi so pa poslavile zase in k nim gravitira predvsem severni in vzhodni del mesta.

Dr. Frederick Cook umrl

Bil je največji mistifikator našega stoletja

V New Rochell v državi New York je umrl dne 12. avgusta raziskovalec Frederick Cook, star 75 let. Zadel ga je srčna kap. Pokojni je bil znan po svojem sporu glede odkritja severnega tečaja l. 1909.

Cook je bil rojen leta 1865 v državi New York. Za poklic si je sicer izbral zdravništvo, toda vedno se je zanimal tudi za raziskovanje polarnih krajev. Ko se mu je ponudila leta 1891 prilika udeležiti se Pearyjeve ekspedicije na severni tečaj, se je takoj odločil za to. Pozneje leta 1898. se je pridružil belgijski ekspediciji na južni tečaj. Njegova vroča želja je pa bila,

da bi se sam napotil na severni tečaj in tako je leta 1908 res brez vsakega pompa pripravil lastno ekspedicijo.

V aprilu je odplul iz Amerike in po osem mesečnih plovbi se je v aprilu 1909 vrátil preko Severne Evrope. Po prihodu v Kodan je izjavil, da je odkril severni tečaj in vsi so mu verjeli. Dobil je celo visoka odlikovanja. Toda njegova slava ni trajala dolgo. Že čez pet dni je namreč admiral Peary izjavil, da Cook laže od nosno, da hoče javnost mistificirati. Ta izjava je prišla iz ust tistega moža, ki se je Cook udeležil njegove prve ekspedicije v polarne kraje. Tako so seveda nastali dvomi o Cookovi trditvi tembolj, ker Cook ni mogel dokazati, da je res odkril severni tečaj. Končno mu je ostala kaj čudna slava. Proglasili so ga za največjega mistifikatorja 20. stoletja. Po tem odkritju Cooku niso niti verjeli, da je dosegel v letih 1903 in 1906 vrh Mount Mc. Kinleya na Aljaski.

S tem pa burne Cookove kariere še ni bilo konec. Lotil se je nesrečnih spekulacij z oljarskimi delnicami in prodal jih z nekaterimi družabniki za več milijonov dolarjev. Pozneje se je pa izkazalo, da so bile vredne delnice samo toliko, kolikor je bil vreden papir. Sledil je velik skandal, prišlo je do procesa in bivši polarni raziskovalec je bil obsojen na 14 let ječe. Zaradi vzornega vedenja bi pa moral biti leta 1927, pogojno izpuščen. Toda iz ječe je prišel šele tri leta pozneje po zaslugi predsednika Hooverja.

Zanimivo je, da je našel za svojo trditve o odkritju severnega tečaja vnetega zagovornika v Roald Amundsen, ki ga je leta 1923. celo obiskal v ječi, ko se je po preletu severnega tečaja z zrakoplovom »Norge« vrátil preko Aljaski in Združenih držav v Evropo. Amundsen se Cooka prijateljsko spominja tudi v svoji zadnji knjigi. Cook sam je tudi napisal knjigo o svoji ekspediciji na severni tečaj. Imenuje se »Kako sem dosegel severni tečaj«.

Cianovodik in kltije

Moderna raziskavanja iz področja fiziologije kltije prinašajo vedno nove poglobitve v zanimivo zvezo med kemičnim sestavom in rastjo rastlinskih celic. Ze prej je bilo znano, da vsebujejo mnoga semena tako tudi nekaterih naših sadnih dreves ali grenki mandlji cianovodikovo kislino v večji ali manjši množini. Ni pa se vedelo čemu. Šele najnovejša raziskavanja so pokazala, da je cianovodik v zelo tesni zvezi s kltijem in da celo označuje pri rastlinah posebno razdobje rasti. Točno je bilo dokazano, da je cianovodik pri vseh semenih, ki ga v njem nahajamo, ena izmed kltije ovirajočih snovi.

Cianovodik neprestano rahlo posega v kemične procese v rastlinskih celicah. On sicer ne duši neposredno delovanja rast pospešujočih hormonov, temveč učinkuje samo na reakcijo celičnega sistema tako, da se v rastlinskih semenih ne zdrami hrepenenje po kltiji v nepravem času. Dokler so zunanji vplivi neugodni, drži cianovodik celice rastlinskega semena v nekakšnem spanju, kakor da so celice narkotizirane. V tem času ne dojemajo dražilnih pobud rast pospešujočih hormonov. Ko pade jabolčna peska na rodovitno prst na vrtu, prenehajo kmalu ovirajoči učinki cianovodika v ugodnem okolju in seme začne normalno kltiti. Oglik vsebujoča prst absorbira cianovodik in to menda opozori seme, da lahko začne kltiti.

Toda stvar ni tako enostavna, kakor se zdi na prvi pogled. Če poskusimo umetno z lupino vzeti semenom cianovodik, ne nastopijo iste posledice. Seme sicer začne kltiti, toda zaradi rastlinic ne pohabljeni. Cianovodikova kislina jim je vedno potrebna, da lahko embrio dobro vzklje. Dobra vloga cianovodika pri semenih je čudovita: narkoza se avtomatično prekine prav v času, ki je za kltijo rastlinic najprikladnejši. Tudi tu vidimo torej, kako modro je v naravi vse urejeno.

Elektriko so kradli iz zraka

Ena najmočnejših in najbolj slišnih ameriških radijskih postaj je nedvomno ona v Chicagu. Atmosfera okrog radijskega stolpa te postaje je doslovno nabita z elektromagnetno energijo. V bližini postaje stanuje vrtnar, ki je prišel na presenetljivo misel. Mož je vnet radijski amater in strokovnjak na polju elektrike. Prišel je na misel, da bi se dala elektrika črpati neposredno iz zraka, da bi mu svetila.

Med anteno in stikom z zemljo svojega aparata je pritrdil električno žarnico in tako je imel brezplačno električno razsvetljavo v stanovanju. Kmalu se je njegov izum razširil po vsej okolici in ljudje so bili veseli, da jim sveti elektrika brezplačno. Tega veselja je bilo pa konec, čim so oblasti zvedele, da krajejo ljudje elektriko iz zraka.

sem ga našel v njegovem stanovanju... Daj mi kozarec vode, Bertranda.

IX.

APAS

Bolivijec Jose Escaldas je že nekaj časa prav slutil, da bo »Valcorova afera« znova oživila. Oprijel se je tako nepričakovanih, tako izrednih vesti, da sam Marc Plesguen kljub svojemu oklevanju in nezaupanju ni več odlašal z obnovitvijo procesa.

Sicer sta pa lahko opravila to delo brez starega primumknjenca. Razvozljanje drame je imel zdaj v rokah Escaldas. Delal bo na svojo roko. Obdolžili so ga sleparije, tožil bo zaradi žaljenja časti, prepirčan, da bo zdaj dokazal, kje je slepar. Sicer bo pa lahko prisilil neposredno državno tožilstvo do tega, da bo obnovilo proces, ne da bi mu bilo treba samemu nastopiti. Tako tehtni so se zdeli dokazi, ki jih je zbral proti svojemu nasprotniku. To pot se bo lažni markiz ujel v svoj zločin kakor v mišlovko. Zgodilo se bo nekaj, kar se imenuje v sodstvu »novo odkritje«. In še kakšno odkritje! Tehnega, naravnost strašnega pomena, in kakšen čudež je pomagal Escaldasu odkriti to!

Bolivijec se je bil za stalno nastanil v Parizu, in sicer v bližini princa de Villigena. Ker pa je leta stanoval v ulici Cambaceres v elegantnem okraju, kjer ni bilo takih cenjenih stanovanj, kakršno bi iskal Escaldas, je bil le-ta prisiljen najeti sobo bolj proti zunanjim bulvarjem. Slednjič je najel sobico v opremljeni hiši v ulici de Levis v Batignollihi. Hiša je bila zanemarjena, toda to Bolivijcu ni motilo, saj tudi njegova zunanost ni bila posebno vabljiva.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Na kolenih svoje matere je mali Claude zaspal. Nehote ga je jela ujkati. Njene oči, ki so se bile solze v njih posušile ob pogledu na otroka, so se zdaj pa zdaj dvignile, da bi se srečale s pogledom mladega moža... Zaman. Srce uboge ljubice se je skrčilo. O, kako ga je ljubila. O, če bi stala na višji družabni stopnji, on pa spodaj, s koliko srečo bi uničila to razliko. Prijela bi ga za roko, da bi ga nikoli več ne izpuščala. Toda on ni poznal tega svetega hrepenenja srca, ki ne pozna na svetu ničesar razen obževanega bitja. Ali je slišal vsaj glas, tako plemenit glas, ki se je bil malo prej oglašil tu? Njo za ženo? Njo?... Kako nesmiselne sanje... Sicer pa Bertranda danes tega ni tako želela. Bile so daleč sanje skromne Bretonke, verujoče, da prede življenje nežne pravlice, kakršne čitamo v ilustriranih knjigah in v katerih vzame princ z zvezdo na čelu siromašno, toda lepo in ljubljeno dekle za ženo.

Kar je zadrževala. Nepričakovano je bilo Gilbertovo vprašanje:

— Kako je mogla vedeti? Kaj je hotela tu? — Nisem vedela, da je to gospodična de Plesguen, — je odgovorila Bertranda. — Prišla je kot odjemalka, ne da bi povedala svoje ime. Tu so še njeni vzorci čipk, ki mi jih je prinesla v popravilo. Pozabila jih je vzeti nazaj. — Nisem vedel, da je tako dobra komedijantka, — je pripomnil princ strupeno. — Oh, — je dejala Bertranda ogorčeno. — Ne mislim, da bi bila igrala komedijo. — Kaj pa teatralen način, s katerim je vrnila nekoč ji dano besedo. Zdelo se ji je vzvišeno, ko je izgubila svojo igro. Sicer pa naj bo. To priča o dobri igralci. Vprašujem se samo, kako da je mogla vedeti...

— Kaj pa? — V koliko je izgubljena ta stvar, ki jo zapuščala. — Kaj hočeš reči? — Hočem reči, Bertranda, da se je Renaud de Valcor, tvoj oče ali markiz ali kateri vrag, kaj vem zdaj, izmazal iz tega, in sicer za vedno, in da mu niti jaz niti kdo drugi ne bo več odrekel pravice do njegovega naslova.

Mlada žena je položila spečega otroka v zibelko in se drhtela po vsem telesu vzravnila.

— Kaj se je pa zgodilo?

— Zgodilo se je to, kar sem ti mislil povedati. Ali bolje rečeno, kar me sili, da sem prišel k tebi oddahniti si. Tvoja navzočnost mi je namreč mila. In bil sem umoren. Kaj nisi bila presenečena, — je pripomnil z brezobzirno krutostjo, — da prihajam sem, kar tako brez povoda?

— Brez povoda? — je ponovilo ubogo dekle samo pri sebi. — Zares moja želja se zdi, da je brez povoda. Toda burne misli so razpršile trpkost.

— Ali te dobro razumem, Gilbert? Ti ne veruješ več v dvojno osebnost markiza de Valcora? Kje so vsi dokazi, s katerimi si me obsul?

— Nisem jih imel v zalogi, nisem jih zbiral, nisem poznal njihovih virov, nisem jim mogel pomagati do veljave.

— Nikakor ne, to je bil Escaldas.

— Da... Escaldas, — je ponovil Gilbert z nekakšnim zlovesčim smehom.

— Upal si odkriti še druge.

— No, torej draga moja, ne samo da ne bo odkril drugih, temveč uniči še tiste, ki jim je pripisoval toliko važnost.

— Ali je to mogoče? Po tem, kar je trdil med tistim obedom, saj veš... na dan markizinega pogreba? Se spominjaš? Kako blazna misel! On polaga orožje.

— Oh, udati se hoče tako brezpogojno, da si potem še ob preveč očitnem umiku nihče več na svetu ne bo upal znova pokreniti njegove stvari.

— Kako to?

— Kar najradikalnejše to sploh gre. Ubil se je.

— Escaldas se je ubil?

— Da, — je odgovoril princ, ki je bil blizu omedlevice, ves blede, s potnimi sragami na sencih. V grlu ga je stiskalo in govoril je z drhtenim glasom:

— Obesil se je! In jaz... pravkar... ta trenutek... gredoč k njemu... da bi se domenila...